

## **AKTUALNE TEME**

### **Osnivanja ustanove za zdravstvenu skrb iz članka 109. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, za obavljanje djelatnosti opće/obiteljske medicine, koja bi također bila uključena u Mrežu JZS**

- pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Iako bi u osnivačkom aktu – u prijelaznim i završnim odredbama bilo naglašeno, da bi ustanova koju osniva npr. dr. med. bila pravni slijednik njegove Ordinacije privatne prakse, uključene u Mrežu JZS, što znači i ugovorni odnos sa HZZO-om, preuzevši na taj način sva prava i obveze Ordinacije prema trećima i koja bi preuzela svu opremu u vlasništvu dotičnog dr. med., te njegovih radnika, sustavom prijenosa ugovora o radu prema ZOR-u, slijedeći ustavna/zakonska prava utvrđena za sve poduzetnike, HZZO ne prihvata takve mogućnosti, već traži od i tako osnovane zdravstvene ustanove da prođe filter ostvarenja prava obavljati djelatnost i za potrebe javne službe, zajedno s drugim kandidatima prema natječaju koji objavljuje??

*U prethodnom postupku osnivanja ZU, ministar zdravstva je, prema svojim zakonskim ovlastima, utvrdio da je osnivački akt zakonit, pa time i onaj njegov dio koji se odnosi na pripojenje ordinacije novoosnovanoj ustanovi*

U prethodnom postupku, kada osnivač takve ustanove, pa konkretno i dotični dr. med. dostavlja svoj osnivački akt na ocjenu zakonitosti Ministarstvu zdravstva (članak 74. i 75. ZZ/18) i ministar to svojim rješenjem i potvrdi, HZZO ignorira i traži provedbu postupka kako je opisano, pozivom na članak 88. Zakona o obveznom zo, iako taj članak ZOO propisuje iznimku u korist subjekata koji provode primarnu razinu zz, na način, kako je utvrđeno općim aktom istog HZZO-a. Djelatnost opće/obiteljske medicine je djelatnost primarne razine zz = notorna pravna činjenica

*HZZO u praksi odstupa od svog nezakonitog stava, kako je opisano za osnivanje zdravstvene ustanove od osnivača dr. med., u slučaju kada Ljekarnik privatne prakse osniva ljekarničku ustanovu koja postaje pravni slijednik njegove privatne ljekarničke prakse, bez ikakvog problema*

Ljekarnička djelatnost, koja temeljem članka 37. stavak 2. ZZ/18. posluje isključivo u i za Mrežu JZS, HZZO ne traži provjeru podobnosti kroz filter ponovnog natječaja za ulazak u Mrežu JZS, ako Ljekarnik privatne prakse s još jednom ljekarničkom jedinicom, nakon pripajanja svojoj Ljekarni, osnuje ljekarničku ustanovu (automatizam).

*Na ovaj način, pored toga što krši ustavna načela propisana za poduzetnika iz članka 49.*

*Ustava RH (poduzetničke slobode ne mogu se umanjiti niti zakonom), HZZO krši i svoj opći akt, koji s izrijekom propisuje iznimku od pravila u korist osnivanja ustanove primarne razine zz, kako to u praksi provodi HZZO samo za ljekarne*

Opći akt HZZO-a, kojeg je u obliku Odluke o osnovama i mjerilima za ugovaranje zdravstvene zaštite donijelo njegovo Upravno vijeće reguliralo je detalje, glede izuzimanja subjekata primarne razine zz od obaveze sudjelovanja u natječaju (dovoljan je dokaz rješenje ministra zdravstva o osnivanju subjekta privatne prakse za rad u ordinaciji i s ordinacijom izjednačenim drugim oblicima privatne prakse te za rad zdravstvene ustanove).

Iako, a temeljem odredbi osnivačkog akta koje reguliraju pripajanje ordinacije osnovanoj ustanovi, koje je osnivač u momentu pripajanja nositelj djelatnosti privatne prakse i akta koji je kao takav ocijenjen da je zakonit od strane ministra zdravstva, logično se izvodi zaključak da i svaki osnivač/poduzetnik ima identično pravo kao npr. i ljekarnik. HZZO to ne uvažava (izostala reakcija i Ministarstva temeljem podneska Udruge da po pravu nadzora zakonitosti rada derogira takvu praksu HZZO-a)??

#### **Što se u praksi dešava?**

1. slučaj, nositelju djelatnosti dentalne medicine, koji je ujedno i osnivač svoje zdravstvene ustanove, zbog svog političkog utjecaja u mjestu prema sjedištu rada Ordinacije, ujedno svoje zdravstvene ustanove, istog tipa za istu djelatnost, HZZO je s ustanovom sklopio Ugovor o izmjeni i dopuni ugovora o obavljanju djelatnosti, mijenjajući samo naziv subjekta za svoj poslovni odnos, umjesto Ordinacije – ustanova i to bez prekida kontinuiteta (bez natječaja, bez ponovne dostave popisa osiguranika koji su izabrali njegovu ustanovu...).

2. slučaj, eminentni, dugogodišnji član Udruge pokrenuo je isti postupak osnivanja ustanove sa sjedištem rada u Koprivničko-križevačkoj županiji (navršio 70 g života, pa nije postojala pravna mogućnost u smislu članka 67. ZZ/18 za još jednu prolongaciju njegovog statusa privatnika). Dotični je bio cijenjen u Županiji i na svoj način politički podoban da mu rukovodstvo županije i grada izađu u susret u okviru svojih ovlasti/mogućnosti. On je, jer mu ustanova obavlja djelatnost u istom poslovnom prostoru u kojem je obavljao djelatnost u ordinaciji odjavio privatnu praksu opće/obiteljske medicine sa

danom koji je prethodio danu označen u rješenju ministra zdravstva o početku rada ustanove (obveza, ako se ustanova osniva za rad u istom prostoru). Od dana označenog kao dan početka rada ustanove, on je izgubio pravo liječiti osiguranike kao svoje pacijente. U pomoć, priskočio je nadležni dom zdravlja koji je s njegovom zdravstvenom ustanovom sklopio ugovor o poslovnoj/stručnoj suradnji, prema kojem je dr. med. radnik ustanove ispmagao DZ u liječenju većeg broja osiguranika (osiguranici njegove ordinacije koji su po sili zakona prebačeni u nadležnost DZ). Za broj liječenih osiguranika ustanova našeg člana ostvarila je od DZ sredstva prema visini izračuna iz Odluke o osnovama i mjerilima za ugovaranje zz. U vremenu od cca mjesec dana računajući od dana početka rada ustanove, HZZO je raspisao natječaj za popunu Mreže za područje prema sjedištu rada njegove nove ustanove. Ustanova se javila na natječaj, priložila je sve potrebne dokumente, između ostalog i nove izjave njegovih bivših/istih pacijenata. HZZO je prihvatio njegovu ponudu i ustanova je sklopila ugovor u identičnom tekstu, prema tekstu za Ordinaciju u Mreži JZS

3. slučaj, također dugogodišnji eminentni član Udruge iz Zagreba, pokrenula je isti postupak osnivanja zdravstvene ustanove opće/obiteljske medicine, koja još nije ušla u područje primjene restriktivnih odredbi članka 67. ZZ/18 (mlada od 65 g života). Ona je osnovala ustanovu u istom mjestu, tj. Zgb, ali na drugoj poslovnoj adresi – umjesto juga, istočni dio grada. Nastavila je obavljati privatnu praksu u Mreži JZS u istom prostoru. Ustanova je dobila rješenje o dozvoli rada nakon što je prezentirala sve dokaze, pa i dokaz/izjave potencijalno zaposlenih zdravstvenih radnika tima opće medicine. Ovih dana HZZO je raspisao natječaj za popunu Mreže JZS, pa i za područje prema sjedištu rada njene ustanove. Ona pretpostavlja da će HZZO prihvati njenu ponudu. Ako se obistine njena očekivanja i pretpostavke, ona će pokrenuti postupak odjave privatne prakse na sadašnjoj adresi i zasnovati radni odnos u svojoj ustanovi, uz mogućnost da konkurira za još jedan tim. Ona može obavljati djelatnost sa

kolegom u radnom odnosu koji bi bio/nastavio biti nositelj djelatnosti prema HZZO-u, a ona obavljati i druge djelatnosti – akupunktura i sl. ili sama jednu i drugu djelatnost

4. slučaj – „Analogija“ koja daje pravo svakom poduzetniku ostvariti isto pravo i na jednaki način (poduzetnik je svaka osoba koja svojim radom/djelatnošću stječe dohodak, dobit ili drugu gospodarstvenu korist na tržištu, prema definiciji iz članka 43. Općeg poreznog zakona).

Npr. svaki obrtnik koji je prema obilježjima djelatnosti ujedno i poduzetnik, prema definiciji iz članka 43. Općeg poreznog zakona, može pripojiti svoj obrt novoosnovanom trgovачkom društvu, prema ustavnim načelima slobode poduzetništva iz članka 49. Ustava RH. Zdravstveni radnik privatne prakse je također poduzetnik, jer posluje po načelu za obrt i s obrtom izjednačene djelatnosti iz članka 29. Zakona o porezu na dohodak (samostalna djelatnost slobodnih zanimanja - privatna praksa i ostale profesionalne djelatnosti fizičkih osoba kao npr. odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata i...). Odvjetnik, npr. koji posluje u odvjetničkom uredu može osnovati trgovачko društvo i pripojiti svoju kancelariju u sastav trgovackog društva kojeg je on osnivač sam ili zajedno s kolegama. Ta poduzetnička sloboda iz članka 49. Ustava RH, ne može se ograničiti, jer tu/takvu slobodu i položaj na tržištu država osigurava prema načelu jednakog položaja svih na tržištu. Dapače, isti članak Ustava propisuje – citat: „Zabranjena je zlouporaba monopolskog položaja određenog zakonom“. Dalje isti članak Ustava propisuje: „...da se prava stečena ulaganjem kapitala ne mogu umanjiti zakonom niti drugim pravnim aktom“.

#### Zaključak

Svaka osoba koja ulaže kapital u obavljanju djelatnosti na zakonu utemeljen i propisani način zaštićena je od bilo kakve ugroze koja bi umanjila njen kapital ili poremetila svrhu obavljanja djelatnosti u koju je uložila svoj kapital

**Gruba usporedba prosječnih plaća/radno mjesto u R Njemačkoj, iskazana u eurima, sa prosječnim plaćama prema stručnoj spremi u RH, iskazanim u kn i euru, prema tečaju za konverziju od 7,53 kn/€**

- **Pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -**

*Članak pod nazivom „ŽELITE ‘ARBEIT IN DEUTSCHLAND’? Stigla lista prosječnih plaća za 100 profesija, od bauštele do doktora! Tko nas tu more toliko platit’? sa podnaslovom: Ako imate akademsku diplomu medijan iznosi 5.265 eura, za one s priznatom stručnom kvalifikacijom 3.300 eura, a radnici bez stručne spreme zarađuju 2.515 eura, objavljen na WEB stranici Dnevno.hr. autor D.V., 26. svibnja 2022.god.*

*U nastavku pogledajte listu i prosječnu bruto plaću.*

**Tablica br. 1.**

R Njemačka – bruto plaća u €	RH- izvor DZS – podatak za 2020.g., u kn i preračunato u €, prema tečaju za konverziju <sup>1</sup> 7,53 kn/€
1	2
Njegovateljica 3.174	5.363 kn ili 712 €
Farmaceut 4.546	21.084 kn ili 2.800
Arhitekt 4.122	11.831 ili 1.571
Doktor 6.337	20.621 ili 2738
Liječnički pomoćnik <sup>2</sup> 2.496	5.363 ili 712
Optičar <sup>3</sup> 2.407	6.237 ili 828
Pekar <sup>4</sup> 2.319	6.444 ili 856
Prodavač u pekarnici <sup>5</sup> 1.840	6.237 ili 828
Bagerist <sup>6</sup> 3.437	9.024 ili 1.198
Građevinski inženjer <sup>7</sup> 4.999	13.285 ili 1.764
Profesionalni vozač <sup>8</sup> 2.567	10.572 ili 1.404
Računovođa <sup>9</sup> 3.695	18.175 ili 2.414
Uredski službenik <sup>10</sup> 3.338	12.070 ili 1.603
Urednik 4.094 <sup>11</sup>	12.943 ili 1.719

Krovopokrivač <sup>12</sup> 3.140	7.998 ili 1.062
Medicinska sestra 3.645 <sup>13</sup>	9.032 ili 1.199
Zidar <sup>14</sup> 3.214	6.338 ili 842
Ličilac <sup>15</sup> 2.819	6.338 ili 842
Inženjer elektrotehnike <sup>16</sup> 6.300	17.053 ili 2.265
Bolničar 3.511 <sup>17</sup>	5.363 ili 712
PR menedžer <sup>18</sup> 4.520	16.760 ili 2.226
Programer 4.634 <sup>19</sup>	16.760 ili 2.226
Profesorica u srednjoj školi <sup>20</sup> 5.577	10.711 ili 1.422
Učiteljica u osnovnoj školi <sup>21</sup> 4.444	8.808 ili 1.170
Zubni tehničar <sup>22</sup> 2.590	9.032 ili 1.199
Frizer <sup>23</sup> 1666	6.606 ili 877
Čistač zgrada <sup>24</sup> 2.105	6.606 ili 877
Domar 2.924 <sup>25</sup>	6.606 ili 877
Konobar 1823 <sup>26</sup>	6.606 ili 877
Kuhar 2205 <sup>27</sup>	5.587 ili 742
Pilot 6.450 <sup>28</sup>	22.948 ili 3.047

1 - ulaskom RH u Eurozonu prema posebnom zakonu je usvojio Hrvatski sabor sa 1.1.2023.god., izvršiti će se konverzija kn u euro, prema najavljenom tečaju od strane Vlade RH u iznosu od 7,53 kn/€.

2 - DZS „ligečničkog pomoćnika“ vodi pod „radnika na radnom mjestu u zdravstvu niže stručne spreme“, a to su obično njegovateljice i bolničari, sa zajedničkim generičkim nazivom „ligečnički pomoćnik“ koji ga razlikuju od medicinske sestre/tehničara

3 - optičara smo razvrstali u trgovinu na malo, pod SSS

4 - pekaru smo razvrstali u djelatnost proizvodnje prehrambenih proizvoda na radnom mjestu SSS

5 - prodavača u pekarnici razvrstali smo u trgovinu na malo, SSS

6 - bagerista smo razvrstali u djelatnost građenja građevina niskogradnje, VKV

7 - građevinskog inženjera razvrstali smo u djelatnost građevinarstva na radno mjesto VSS

8 - razvrstan u djelatnost kopnenog prijevoza na radno mjesto VKV radnika

9 - razvrstan u financijsko uslužne djelatnosti, VSS

10 - razvrstan u djelatnost uredske te ostale poslovne pomoćne djelatnosti, VSS

11 - razvrstan u izdavačku djelatnost na radno mjesto VSS

12 - razvrstan u građevinarstvo, VKV

13 - razvrstana u zdravstvenoj zaštiti, SSS

14 - razvrstan u građevinarstvo – gradnja zgrada, SSS

15 - razvrstan u građevinarstvo – gradnja zgrada, SSS

16 - razvrstan u djelatnost telekomunikacija

17 - razvrstan u zdravstvenu zaštitu, NSS

18 - razvrstan u računalno programiranje, VSS

19 - razvrstan u računalno programiranje, VSS

20 - razvrstana u obrazovanju, VSS

- 21 – razvrstan u obrazovanju, VŠS
- 22 – razvrstan u zdravstvenu zaštitu, SSS
- 23 – razvrstan u ostale uslužne djelatnosti, SSS
- 24 - razvrstan u ostale uslužne djelatnosti, SSS
- 25 - razvrstan u ostale uslužne djelatnosti, SSS
- 26 – razvrstan u djelatnost pripreme i usluživanja hrane, SSS
- 27 – razvrstan u djelatnost pripreme i usluživanja hrane, SSS
- 28 – razvrstan u djelatnost zračnog prijevoza, VŠS

### **Zaključak:**

Nismo prezentirali svih 100 različitih radnih mjesto, pa time i plaća/radno mjesto u RH Njemačkoj iskazan u bruto iznosu, jer takav

prikaz nismo mogli pratiti odgovarajućim podacima prema nomenklaturi praćenja DZS RH.

Iz navedenog razloga, skratili smo listu plaća, prema podacima koje objavljuje DZS, prema metodologiji prosjeka stručne spreme a ne plaće za radno mjesto prema sličnim nazivima radnih mjesta iz nomenklature koju koriste poduzetnici u kreiranju svojih akata o sistematizaciji radnih mjesta i općih akata/kolektivnih ugovora za obračun/isplatu plaća i materijalnih prava radnika.

## **Zamjena HRK kao sredstva plaćanja sa eurom, prema najavi, od 1.1.2023.god.**

- Pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

### **Uvodne napomene**

Europska središnja banka dala je „zeleno svjetlo“ Hrvatskoj za ulazak u eurozonu. Naime, Europska središnja banka konstatirala je da je inflacija u RH 4,7 %, čime je za 0,2 % manje od referentne vrijednosti 4,9 % (izvadak iz članka Ljubice Gatačić pod nazivom: „Hrvatska premostila problem inflacije...“, objavljen u VL, 2.5.22.g.). Stopa inflacije utvrđena je za razdoblje od svibnja 2021 do travnja 2022.god. Odluku Europske banke u srpnju treba potvrditi i Vijeće europske unije.

Također, Europska središnja banka je zaključila da je RH zadovoljila sve konvergencijske kriterije, za članstvo u eurozoni, pa i kriterij visine javnog duga. Iako hrvatski javni dug iznosi 79,8 % BDP-a, što je za cca 19,8 %-tih bodova veći od limita, Europska središnja banka dala je „zeleno svjetlo“ i za taj kriterij cijeneći snažno smanjenje javnog duga u prethodnom razdoblju, što je za Europsku središnju banku dovoljan razlog/uvjerenje da će se u RH nastaviti pad javnog duga i da će RH vrlo brzo doseći poželjnih 60 % iz Maastrichta (za Europsku središnju banku bitna je činjenica da se javni dug smanjuje, što je dokazala i RH). Naime, javni dug RH u 2022.god. sa 87,3 % BDP-a pao je na 79,8 % u 2022.god.

**Na osnovi iznijetih činjenica o ispunjenju uvjeta za ulazak u eurozonu i očekivane potvrde Europskog parlamenta u srpnju 2022.god., RH je mogla donijeti zakonski propis kojim će legalizirati namjeru/potrebu uvođenja eura u platni**

### **promet kao jedino/zakonito sredstvo plaćanja**

Hrvatski sabor na sjednici od 13.5.2022.god. donio je Zakon o uvođenju eura kao službene valute u RH (dalje: Zakon), objava, NN, 57/22. od 20.5.2022.god. Prema članku 96. istog Zakona, Zakon će stupiti na snagu 1. dana od dana objave Vijeća EU-a o usvajanju eura u skladu s člankom 140. Ugovora o funkcioniranju EU u Službenom listu EU, osim članka 13., 16. i 17., članka 25 – 31, članka 39 – 41, članka 54 – 59, članka 64-68, članka 88 i članka 92. Zakona koji stupaju na snagu na dan uvođenja eura, tj. 1.1.2023.god.

Nakon što Zakon stupa na snagu (čeka se objava Vijeća EU-a), računajući od dana objave Odluke Vijeća EU o usvajanju eura, na dan stupanja na snagu uvođenja eura.

Prema članku 134. Ustava RH, NN, 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14 – pročišćeni tekst (u dalnjem tekstu: Ustav RH), Ustavni sud od 15.1.2014.god. propisano je, za međunarodne ugovore propisao je, da ako su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjeg pravnog poretku RH, a po pravnoj su snazi iznad zakona.

**Za donošenje Zakona o uvođenju eura, kao službene valute u RH (u dalnjem tekstu: Zakon) stvorene su ustavno-pravne prepostavke**

Naime, Zakonom se osigurava provedba akata Europske unije (EU) i to:

- Uredbe Vijeća EZ od 17. 06. 1997. g., te od 27. 11. 2000. g.
- Uredbe Vijeća EZ od 03. 05. 1998. g. o uvođenju Eura, te izmjenom iste od 23. 07. 2014. g.
- Uredbe Vijeća EZ 31. 12. 1998. g. o stopama konverzije između Iznosa navedenih u €, koji se do datuma uvođenja Eura (dalje €) preračunavaju u kunsku protuvrijednost prema srednjem tečaju HNB ili nekom drugom tečaju smatraju se iznosima u €. i valuta država članica, te izmjenom iste od 23. 07. 2014. g.
- Uredbe EU iz 2010. g. o provjeri autentičnosti € kovanica,
- Uredbe Vijeća EZ od 24. 06. 2014. g. o apoenima i tehničkim specifikacijama eurokovanicama.
- Uredbe EU od 04. 07. 2012. o izdavanju eurokovanicama,
- Smjernica ECB u svezi izdavanja euronovčanica i zamjeni istih iz 2003., 2006., 2013., 2020. i .....

**Zakon propisuje opća pravila o primjeni eura u RH**

Članak 13. Zakona propisuje opća pravila o primjeni € u RH i to:

- 1) € postaje službena novčana jedinica i zakonsko plaćanje u RH.
- 2) Iznosi navedeni u kn u pravnim instrumentima, registrima i .... smatraju se iznosima u € uz primjenu fiksнog tečaja konverzije (u javnosti je Lansiran prijedlog da taj iznos bude 7,53 kn/€).
- 3) Pozivanje na kn bez navođenja iznosa u pravnim instrumentima smatra se pozivanjem na €.
- 4) Vrijednosti i iznosi na Potvrdi, Uvjerenju i drugim javnim ispravama, za razdoblje prije uvođenja €, iskazuju se kn iz službenih evidencija.
- 5) Iznosi navedeni u €, koji se do datuma uvođenja € preračunavaju u kunsku protuvrijednost prema srednjem tečaju HNB ili nekom drugom tečaju smatraju se iznosima u €.

Iznimno, nominalna vrijednost vrijednosnih papira te udjela i uloga u drugim subjektima, preračunava se na način utvrđen u dijelu 6. Glave V. Zakona (sva plaćanja na osnovi

nematerijaliziranih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca, koja dospijevaju na dan uvođenja € ili kasnije izvršavaju se isključivo u €).

**Nadležnosti EU i Vlade RH u postupku uvođenja €**

Člankom 5. Zakona propisano je da nakon Odluke Vijeća EU o usvajanju €, kojom će biti utvrđen fiksni tečaj konverzije, Vlada RH Odlukom objavljuje datum uvođenja € i fiksni tečaj konverzije, datuma početka i završetka dvojnog optjecanja i datum početka i završetka dvojnog iskazivanja i drugih pitanja potrebnih za uvođenje €.

1. Člankom 6. Zakona utvrđena su temeljna načela uvođenja €, tj. NAČELO ZAŠTITE POTROŠAČA (preračunavanje cijena iz kn u € provodi se bez naknade),

2. načelo ZABRANE NEOPRAVDANOG POVEĆANJA CIJENA (zabranjeno je poslovnim subjektima, bankama, instituciji za platni promet i da pri uvođenju € povećaju cijenu robe),

3. Načelo NEPREKIDNOSTI PRAVNIH INSTRUMENATA (postupak uvođenja € neće/ne može utjecati na valjanost postojećih pravnih instrumenata, u kojima se navodi kn),

4. načelo UČINKOVITOSTI i EKONOMIČNOSTI (cijene i drugi novčani iskazi vrijednosti preračunavaju se iz kn u € uz primjenu fiksнog tečaja konverzije na 5 decimala i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje u skladu s matematičkim pravilima zaokruživanja, pri čemu se dobiveni rezultat zaokružuje na 2 decimalne prema Uredbi EZ iz 1997.g.),

5. te načelo TRANSPARENTNOSTI I INFORMIRANOSTI (jedinične cijene roba i usluga nakon preračunavanja iz kn u €, zaokružuju se, iskazuju s istim brojem decimala kao prije preračunavanja – od datuma uvođenja € HNB objavljuje tečajnu listu za € u odnosu na druge valute).

**Zamjena gotovog novca u Kn u gotov novac u €**

Člankom 24. Zakona propisuje se zamjena gotovog novca kn u gotov novac €.

1. Banka svojim potrošačima/klijentima 12 mjeseci od datuma uvođenja €, zamjenjuje gotov novac kn u € uz primjenu fiksnog tečaja konverzije.
2. Banka u razdoblju pod 1, BEZ NAKNADE zamjenjuje do 100 novčanica kn i 100 kovanica kn po jednoj transakciji,
3. Ako u 1 transakciji potrošač/klijent želi zamijeniti količine novca/kovanica iznad ograničenja pod 2, banka može zaračunati naknadu za zamjenu količine koja prelazi ograničenje pod 2.
4. Banka je ovlaštena odrediti iznos iznad kojeg je obvezna najava zamjene gotovog novca kn za €.
5. Informaciju upućenu potrošaču/komitentu, kako je navedeno pod 2 i 4., banka je dužna istaknuti jasno, čitljivo i vidljivo u svojoj poslovni i na svojoj internetskoj stranici.

Članak 25. i 26. Zakona propisuje da se zamjena gotovog novca, osim u banci može obaviti u FINI i HP – Hrvatskoj pošti d.d., te na kraju i u HNB (nakon proteka roka od 12 mjeseci od dana uvođenja €, bez naknade, HNB je dužna zamijeniti gotov novac u kn za €, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i to novčanice kn bez vremenskog ograničenja, a kovanice kn do isteka 3 godine od dana uvođenja €).

#### **Trajanje razdoblja mogućnosti dvojnog optjecaja sa sredstvima plaćanja**

Članak 34., 35. i 36. Zakona propisuju **razdoblje dvojnog optjecaja** tj. da dvojni optjecaj traje 14 dana od dana uvođenja €. tj. od 00 sati do zaključno 24,00 14. dana optjecaja.

(1) Tijekom razdoblja dvojnog optjecanja primatelj plaćanja dužan je za plaćanje gotovinom u kn ostatak vratiti gotovim novcima u €.

(2) Iznimno primatelj plaćanja može vratiti razliku gotovinom u kn ili u kn i u €.

(3) Postupanje prema 2. ograničeno je, da se 1 transakciji gleda broja kovanica

i broja novčanica kn primjenjuju propisi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, koji se odnosi na ograničenja naplate i plaćanja u gotovini.

#### **Obveza dvojnog iskazivanja cijena robe/usluga**

Dvojno iskazivanje cijene robe/usluga na jasan, čitljiv, vidljiv i lako uočljiv način u € i kn propisan je člankom 37. do 39. NZ.

(1) Dvojno iskazivanje cijena ne odnosi se na poslovne subjekte koji prodaju robu i pružaju usluge na način: - putem automata - na štandovima i klupama na tržnicama na malo - na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, na štandovima unutar trgovачkih centara - putem kioska - pokretnom prodajom - u proizvodnim objektima OPG-a - prigodnom prodajom na sajmovima, izložbama i sl., - u prostorima kulturnih, sakralnih, obrazovno-pedagoških, sportskih, znanstvenih i drugih javnih ustanova te ....

Dvojno iskazivanje na računu propisano je člancima 41. do 45. Zakona. Uglavnom, POSLOVNI SUBJEKTI, te kreditne institucije, institucije za platni promet u razdoblju dvojnog iskazivanja iz članka 38. st. 1 Zakona pri ISPOSTAVLJANJU RAČUNA POTROŠAČU dvojno iskazati iznos na računa uz prikaz fiksnog tečaja konverzije.

Dvojno iskazivanje pri isplati plaća propisano je člankom 35 NZ i to u razdoblju dvojnog iskazivanja iz čl. 38. st. 1 Zakona (dvojno iskazivanje započinje prvog ponedjeljka u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći 30 dana od dana objave odluke Vijeća EU o usvajanju € i završava protekom 12 mjeseci od datuma uvođenja €).

Poslodavac je dužan na ispravi o isplati plaće i drugih naknada iz radnog odnosa dvojno iskazivati ukupan iznos isplaćen radniku na račun.

#### **Preračunavanje novčanih sredstava i preračunavanje kod ugovora o kreditu i ugovora o leasingu**

HNB i druge kreditne institucije kao i institucije za platni promet, npr. FINA i drugi pružatelji finansijskih usluga preračunavaju iznose na depozitnim, štednim i transakcijskim računima za plaćanje, platnim instrumentima i na

ostalim evidencijama u kn u iznose u €, bez naknade, uz fiksni tečaj konverzije.

Iznimku od navedenog pravila Zakon propisuje u primjeni kod ugovora o depozitu i ugovora o štednom računu u kn koji je ugovoren uz primjenu valutne klauzule.

Od datuma uvođenja € pružatelj platnih usluga ne smije izvršavati platne transakcije u kn.

#### **Prilagodba kamatnih stopa**

U ugovoru u kojem je ugovorena fiksna kamatna stopa, nakon datuma uvođenja €, tj. 1.1.23. kamatna stopa ostaje kakva je bila ugovorena prije datuma uvođenja €.

HNB će najmanje 30 dana prije datuma uvođenja € objaviti novu referentnu stopu (NRS) i to izračunatu na osnovi svih izvora sredstava i troškova u valutama – kn bez valutne klauzule – i € uključujući i kn s valutnom klauzulom u €.

#### **Iskazivanje vrijednosti udjela u investicijskim i mirovinskom fondovima**

Vrijednost obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda, cijene udjela u dobrovoljnem mirovinskom fondu, cijena udjela u UCITS fondu (otvorenim investicijskom fondu s otvorenom ponudom) i cijene udjela u AIF fondu (Agencija investicijskih fondova), koja se za datum, koji prethodi datumu uvođenja € utvrđuje u kn, na datum uvođenja €, iskazuje se u €.

#### **Preračunavanje plaća, mirovina i socijalnih davanja**

Visina plaće i druge naknade utvrđene u ugovorima o radu i drugim aktima u kn preračunava se u € uz primjenu fiksног tečaja konverzije (najava, 7,53 kn/€) i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje iz Zakona.

#### **Isplata i preračunavanje mirovinskih primanja**

Identično kako je navedeno u prethodnom stavku za preračunavanje plaće i drugih naknada iz ugovora o radu, visina mirovine i drugih davanja iz MO i socijalnih davanja preračunavaju se u € uz primjenu fiksног tečaja konverzije.

I dr.

#### **Što propisuju članci iz Zakona čija se primjena prolongira na 1.1.2023.god?**

1. članak 13. Zakona propisuje opća pravila o primjeni eura – preračunavanje,
2. članak 16. Zakona propisuje odgovornost isplatitelja za ispravnost preračunavanja,
3. članak 17. Zakona propisuje obvezu HNB objaviti tečajnu listu za eure u odnosu na druge valute,
4. članak 25. Zakona propisuje promjenu gotovog novca HRKN za gotov novac eura,
5. članak 26. Zakona propisuje zamjenu gotovog novca uz polog na račun u euru.
6. članak 27. Zakona propisuje zamjenu gotovog novca HRKN u FINA-i i HP,
7. članak 28. Zakona propisuje zamjenu gotovog novca HRKN u HNB,
8. članak 29. Zakona propisuje primjenu propisa za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma,
9. članak 30. Zakona propisuje postupanje s oštećenim i sumnjivim gotovim novcem,
10. članak 31. Zakona propisuje povlačenje gotovog novca HRKN iz optjecaja,
11. članak 39. Zakona propisuje razdoblje dvojnog optjecaja (traje 14 dana računajući od 1.1.2023.god.)
12. članak 40. Zakona propisuje pravila postupanja tijekom razdoblja dvojnog optjecaja,
13. članak 41. Zakona propisuje iznimke od primjene pravila propisan člankom 40.
14. članak 54. Zakona propisuje pravna pravila vezana za neprekidnost pravnih instrumenata,
15. članak 55. Zakona propisuje preračunavanje novčanih sredstava na računu od strane HNB i drugih banaka,
16. članak 56. Zakona propisuje preračunavanje iznosa kod naloga za plaćanje iskaznog u HRKN,

17. članak 57. Zakona propisuje pravila za preračunavanje kod ugovora o kreditu, leasingu i osiguranju u HRKN,
18. 18. članak 58. Zakona propisuje pravila, tj. prilagodbe kamatnih stopa kod ugovora sa fiksnom kamatnom stopom,
19. članak 59. Zakona propisuje pravila u kojima je ugovorena promjenjiva kamatna stopa,
20. članak 64. Zakona propisuje opća pravila preračunavanja nominalne vrijednosti nematerijaliziranih dužničkih vrijednosnih papira, npr. dionica i...
21. članak 65. Zakona propisuje opća pravila preračunavanja temeljnog kapitala TD iz nematerijaliziranih vlasničkih vrijednosnih papira – npr. dionica
22. članak 66. Zakona propisuje iskazivanje vrijednosti udjela u investicijskim i mirovinskim fondovima,
23. članak 67. Zakona propisuje preračunavanje visina plaća i drugih naknada,
24. članak 68. Zakona propisuje isplate i preračunavanje mirovinskih primanja i drugih naknada koje se iz proračuna isplaćuju građanima i kućanstvima,
25. članak 88. Zakona propisuje prekršajne odredbe u eurima,
26. članak 92. Zakona propisuje propisivanje i izricanje novčanih kazni i druge novčane obvezе.

### **SMJERNICE ZA PRILAGODBU GOSPODARSTVA U PROCESU ZAMJENE HRK EUROM**

Koordinacijski odbor za prilagodbu gospodarstva i zaštitu potrošača kao tijelo Ministarstva gospodarstva donijelo je Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom u svibnju 2022.god., sa logom:

- E** Prema donositelju Smjernica,
- U** predmetni dokument ne
- HR** predstavlja službeno
- O** tumačenje pravnih odredbi.

### **Prilagodba financijskog izvještavanja promjenama koje uvjetuje primjena Zakona**

Knjigovodstvene isprave razlikovati će se sa datumom nastanka poslovnog događaja i datumom izdavanja prije i nakon 31.12.2022.god. Knjigovodstvene isprave izdane prije i na dan 31.12.2022.god., neovisno o tome kad su zaprimljene sadrže li dvojne iznose, izdaju se i unose u poslovne knjige za 2022.god. u kn.

### **Prilagodba informacijskih sustava**

Svi poslovni subjekti moraju prilagoditi svoj informacijski sustav promjenama, glede npr. pravila vezana za izdavanje računa, rad blagajni, sustav obračuna plaća, sustav obrade finansijskih podataka i dr.

### **Informiranje i osposobljavanje radnika**

Smjernice sugeriraju potrebu uključiti radnike u raspravu o utjecaju uvođenja eura na plaće, naročito za vrijeme razdoblja obveznog dvojnog iskazivanja tj. isplaćena plaća radnika na računu u eurima i/ili u kn.

### **Dvojno iskazivanje**

Obveza dvojnog iskazivanja u eurima i u kn započinje 5.9.2022.god., te traje zaključno do 31.12.2023.god., sve sukladno Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u RH, Zakona o zaštiti potrošača te Pravilnika o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda i usluga.

### **Preračunavanje cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti prema tečaju konverzije u obliku direktnе kotacije EUR/HRK u njegovom punom brojčanom iznosu**

Za preračunavanje kn u eure koristiti će se fiksni tečaj konverzije koji utvrđuje Vijeće EU. U slučaju RH to znači, da će se fiksni tečaj konverzije sastojati od cijelog broja iza kojeg slijedi 5 decimala. Npr., pretpostavlja se da će tečaj za konverziju iznositi **1 EUR = 7,53450 HRK**.

Nakon provedenog preračunavanja, tj. konverzije iz HRK u euro primjenom punog brojčanog iznosa fiksног tečaja konverzije, korištenjem 5 decimala, te u skladu s matematičkim pravilima zaokruživanja, dobiveni rezultat zaokružuje se na 2 decimala, s točnošću 1 centa a na temelju 3 decimala:

- Ako je 3 decimala manja od 5, druga decimala ostaje nepromijenjena,
- Ako je 3 decimala jednaka ili veća od 5, druga decimala povećava se za 1 (iznos u centima zaokružuje se na viši cent).

**Primjer:**

Cijena u kunama	Cijena u eurima prije zaokruživanja	Cijena u eurima nakon zaokruživanja
69,99	9,289269360	9,29
249,80	33,1541575	33,15
10	1,327228084	1,33
0,03	0,00398168	0,00
0,04	0,00530891	0,01

**Način dvojnog iskazivanja cijena roba i usluga**

Kao prvo, na vidljivom mjestu u prodajnom prostoru/mjestu pružanja usluga, morati će se istaknuti i fiksni tečaj konverzije.

Tijekom razdoblja obvezne dvojnog iskazivanja – 5.9.2022 – 31.12.2023.god. fiksni tečaj konverzije iskazuje se uvijek na isti način 1 EUR = 7,53450 HRK. Prilikom iskazivanja prodajnih cijena roba/usluga, koristi se oznaka EUR ili znak €.

**Dvojno iskazivanje na računu**

Npr. cijena robe/usluga na računu do 31.12.2022.god. biti će iskazane u kn, a

## **PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST PRIVATNOG ZDRAVSTVA HRVATSKE, NN, 118/19**

Važno - u primjeni od 1. 3. 2022. god.

*Maksimalni iznosi primjerenih plaća, prema članku 125. i 126. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva, NN, 118/19., primjenom osnovice, prema članku 110. i 114. Kolektivnog ugovora, koja je u suglasju s odredbama Odluke o materijalnim i nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u javnim službama, NN, 23/22. od 25.2.2022.god., koja je stupila na snagu 1.3.2022.god., a primjenjuje se počevši s plaćom za ožujak 2022.god., koja se isplaćuje u mjesecu travnju 2022.god., pa sve do promjene*

- pripremio Ivan Gabrilo, dipl.iur -

**Uvodne napomene**

Vlada RH na svojoj sjednici održanoj 24.2.2022.god. donijela je Odluku o materijalnim o nematerijalnim pravima, drugim naknadama te visini osnovice za obračun plaće službenika i namještenika u javnim službama. Odluka je objavljena u NN, 23/22 od 25.2.2022.god.

ukupan iznos u kn i eurima uz primjenu tečaja konverzije (7,53450 kn/€).

Račun koji za robu/uslugu prodavatelj izdaje nakon 1.1.2023.god., a odnosi se na pružene usluge za 2022.god., mora biti iskazan u službenoj valuti odnosno u euru (koristi se podatak o tečaju za konverziju, poštivajući pri tome pravila za izračunavanje i zaokruživanje te se unosi u poslovne knjige za 2022.god. u kn).

**Dvojno iskazivanje na obračunskim platnim listama**

U razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja, svaki poslovni subjekt morati će na ispravi za isplatu PLACE i drugih naknada iz radnog odnosa (npr. Božićnica, regres, Usksnica, dar djetetu, nagrade, topli obrok i...) dvojno iskazati ukupni iznos isplaćen radniku na račun.

Iznosi honorara, u okviru autorskih ugovora, kao i iznosi isplaćene naknade prema ugovoru o djelu, tj. primitak od drugog dohotka, uključujući i studentske ugovore, moraju biti dvojno iskazani.

Visina PLAĆE utvrđena pravnim dokumentima poslodavca – npr. rješenje o plaći, ugovor ili... - koja je iskazana u kn, obvezno se preračunava u eure, uz primjenu fiksнog tečaja konverzije i uz obvezu zaokruživanja, kako je iznijeto u prethodnom izlaganju.

Materijalna prava/naknade prema citiranoj Odluci, ostvarivati će službenici i namještenici u javnim službama temeljem primjene Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, NN, 128/17. do 66/20.

*Promjena osnovice za obračun plaće za službenike i namještenike u javnim službama na koje se primjenjuje Zakon o javnim službama*

Iz citiranog podnaslova razvidno je da se povećanje osnovice odnosi na zaposlenike u javnim službama na koje se primjenjuje Zakon o plaćama u javnim službama. Nova propisana osnovica iznosi 6.044,51 kn bruto/mjesec i ista se primjenjuje s plaćom za mjesec ožujak/22., koja se isplaćuje/isplaćivala u travnju/2022.god.

Gramatički i pravno tumačenje pojedinih riječi koje predstavljaju pravne pojmove za primjenu u praksi proizlazi da se navedene odredbe ne primjenjuju u privatnom zdravstvu, jer sva prava iz rada i po osnovi rada radnici privatnog zdravstva ostvaruju temeljem Zakona o radu i na njemu sklopljenom Kolektivnom ugovoru ili pravilniku o radu ili ugovoru o radu. Zakonodavac pretpostavlja sve 3 alternative kao moguće razrade načela iz Kolektivnog ugovora/pravo, zavisno da li poslodavca obvezuje ili ne Kolektivni ugovor, odnosno da li je ili nije donio/morao donijeti pravilnik o radu kojim regulira i tu materiju, a morao je prema broju zaposlenih koji je veći od propisanog minimuma u ZOR-u. Treća varijanta za ostvarenje navedenih prava/primjene ZOR-a je ugovor o radu, a prvenstveno se odnosi na male poslodavce koji zapošljavaju manje od 21 radnika a kojeg ne obvezuje Kolektivni ugovor.

To drugim riječima znači, da službenike i namještenike u području javnog zdravstva obvezuju drugačije norme, sa istom svrhom, ali sa različitim jamstvom za takvu provedbu, kako to uvjetuje članak 48. Ustava RH (jamči se pravo vlasništva, vlasništvo obvezuje i vlasništvo se nasljeđuje).

### **Primjena Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, NN, 118/19.:**

- **glede ostvarenja i ostalih materijalnih prava radnika iz rada, u smislu članka 8., 9. i 17. Zakona o porezu na dohodak, NN, 115/16., 106/18, 121/19., 32/20. i 138/20. i**
- **nekih prava iz rada i po osnovi rada**

*Osnovi i pojedinačni iznosi prava radnika/poslodavca, propisani su člankom 6. i 7. Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 10/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19., 1/20. i NN, 74/20. i 1/21. (u dalnjem tekstu Pravilnik)*

Red br.	VRSTA ISPLATE I DOZVOLJENA SVOTA/OSNOV U KN
1.	<b>NAKNADE PRIJEVOZNIH TROŠKOVA NA SLUŽBENOM PUTOVANJU</b> (članak 7. st. 2. toč. 27. Pravilnika....) u visini stvarnih izdataka
2.	<b>NAKNADA TROŠKOVA NOĆENJA NA SLUŽBENOM PUTOVANJU</b> (čl. 7. st. 2. toč. 28. istog Pravilnika....) u visini stvarnih izdataka

Temeljem citirane ustavne odredbe, člankom 10. stavak 2. propisano je da je RH uz osiguranje sredstava za kupnju opreme, investicijsko održavanje i... obvezna pokriti gubitak u poslovanju ustanovi koje je on osnivač/vlasnik.

Članak 11. stavak 3. istog Zakona propisuje identičan tekst, ali za ustanove čiji je osnivač županija/Grad Zagreb.

Odredbu o pokriću gubitaka ustanova, kao opći propis za sve ustanove regulirao je članak 59. Zakona o ustanovama, pa tako i za zdravstvenu djelatnost.

*Zaposleni u javnim službama izborili su se za jamstvo Države osigurati kontinuitet obračuna/isplate plaće radeći u državnoj/županijskoj ustanovi, bez obzira na njen registrirani gubitak u poslovanju*

Zato je zakonodavac donio Zakon o plaćama u javnim službama, koji obvezuje samo službenike i namještenike zaposlene u državnim i županijskim zdravstvenim ustanovama, prosvjeti, kulturi, socijali i..., tj. zakona koji de iure u primjeni predstavlja lex specialis u odnosu na primjenu ZOR-a, kao opće norme..

Jamstvo Države za takav obračun plaća, bez obzira na finansijski rezultat poslovanja zdravstvene ustanove utvrđeno je imperativno člankom 1. Kolektivnog ugovora (zato zdravstvo kronično reproducira gubitak u poslovanja, koji sanira Država).

### **3. NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA NA POSAO I S POSLA (čl. 7. st. 2. toč. 29. istog Pravilnika....)**

Radnik ostvaruje naknadu prema članku 188. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva, NN, 118/19. Uvjeti: da ne stanuje bliže - najmanje 1 km u radijusu od mjesta rada poslodavca i ostali, sukladno Kolektivnom ugovoru.

	Naknada troškova prijevoza isplaćuje se unazad u mjesecu za prethodni mjesec. Naknada se ne isplaćuje kada radnik koristi GO, porodni dopust, bolovanje, odnosno kada radnik izostaje s rada zbog drugih osnova. Pravo na naknadu ima i radnik, koji umjesto javnog prijevoza, za svoj prijevoz koristi osobni automobil, ali prema propisanim uvjetima za korištenje javnog prijevoza. Pravo na troškove prijevoza nema onaj radnik koji ostvaruje pravo na besplatan prijevoz. Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesecne, odnosno pojedinačne mjesecne karte mjesnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili, odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju odnosno plaćenom/neplaćenom dopustu (točka 31.).	troškove, parking i sl.
6.	<b>POTPORE ZBOG INVALIDNOSTI RADNIKA</b> (članak 7. stavak 2. točka 1 Pravilnika)  <b>do 2.500,00 kn godišnje = osnovica, a najmanje 30 % od tog iznosa, sukladno članku 183. KU – više, prema volji/odluci poslodavca</b>	
7.	<b>POTPORE ZA SLUČAJ SMRTI RADNIKA</b> (članak 7. stavak 2. točka 2. Pravilnika)  <b>7.500,00 kn = osnovica, to znači najmanje u visini osnovice, a može i više prema članku 180. KU (razlika – više od osnovice pribraja se zadnjoj plati radnika i slijedi pravnu sudbinu zadnje/neisplaćene plaće umrlom radniku)</b>	
8.	<b>POTPORE U SLUČAJU SMRTI ČLANA UŽE OBITELJI RADNIKA</b> (bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, roditelja, roditelja bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, usvojene djece i djece na skrbi, te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom, prema posebnom zakonu) sukladno članku 7. stavak 2. točka 3. Pravilnika  <b>do 3.000,00 kn = osnovica, a najmanje 50 % od osnovice za smrt bračnog druga, a 25 % za smrt djeteta i/ili roditelja radnika na skrbi, sukladno članku 181 i 182. KU, a više, samo prema volji i odluci poslodavca.</b>	
9.	<b>POTPORA ZBOG NEPREKIDNOG BOLOVANJA RADNIKA DUŽEG OD 90 DANA</b> (sukladno članku 7. stavak 2 točka 4. Pravilnika. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu)  <b>do 2.500,00 kn godišnje = osnovica, a najmanje 10 % od osnovice, sukladno članku 184. KU.</b>	
10.	<b>DAR DJETETU do 15 godina starosti</b> – sukladno članku 7. stavak 2. toč.18. Pravilnika,  <b>do 600,00 kn godišnje = osnovica, a najmanje 6,66 % od osnovice za svaku</b>	

	godinu života djeteta, sukladno članku 191. KU, a više od toga prema volji/odluci poslodavca	
	<b>DAR U NARAVI, npr. „USKRSNICA“, tj. bez ekvivalenta u usluzi, čija je pojedinačna vrijednost do <b>600,00 kn/radnik</b>, sukladno članku 22. stavak 3. točka 7. Pravilnika, NN, 10/17 i 128/17.</b>	
11.	<p><b>PRIGODNE NAGRADE (1. Božićnica, 2. naknade za godišnji odmor i sl.)</b> sukladno odredbama članka 7. stavak 2. točka 5. Pravilnika</p> <p><b>a) za Božićnicu do 1.500,00 kn = osnovica, a najmanje 2,85 % za svaku godinu rada radnika za poslodavca, po posebnom rješenju poslodavca, kako je utvrđeno člankom 193., 194. i 195.. KU</b></p> <p><b>b) regres za GO do 1.500,00 kn = osnovica, a najmanje 2,85 % od osnovice za svaku godinu raa radnika za poslodavca, kako je propisano člankom 193. 194. i 195. KU,</b></p> <p><b>ili UKUPNO a) + b) = 3.000,00 kn</b></p>	<p><b>f) točka 11., za 35 godina radnog staža do 4.000,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p> <p><b>g) točka 12., za 40 godina radnog staža do 5.000,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p> <p><b>i za svakih narednih 5 g r.s.</b></p> <p>Ako poslodavac – porezni obveznik, koji obavlja djelatnost od slobodnog zanimanja odluči obračunati i isplatiti se b i jubilarnu nagradu, pozivom na odredbe članka 33. Zakona i članka 5. Pravilnika i za takvu isplatu mora donijeti vjerodostojni dokument, pozivom na odredbe članka 6.st.1. istog Pravilnika, te članka 36. Pravilnika o doprinosima za obvezna osiguranja</p> <p>U dispozitivu rješenja – odluke poslodavac sam sebi utvrđuje iznos jubilarne nagrade, zavisno od broja jubilarnih godina za koju obračunava i isplaćuje nagradu.</p> <p>Ako poslodavac nije ostvario to pravo, kao radnik javne zdravstvene ustanove ili nije ostvario pravo na teret svojih sredstava u prethodnom vremenu, može donijeti odluku o obračunu i isplati nagrade za nekoliko jubileja unazad.</p> <p>Bitno je da u obrazloženju rješenja ili odluke naglasi za koji/e jubileje poslodavac isplaćuje sam sebi nagradu i konstataciju, da to pravo nije ostvario u prethodnom vremenu, bilo radom za druge poslodavce ili radom za sebe. Pravom na obračun i isplatu jubilarne nagrade, poslodavac izjednačuje sebe sa drugim radnicima – poreznim obveznicima u sustavu društvene reprodukcije.</p>
12.	<p><b>JUBILARNE NAGRADE RADNICIMA</b></p> <p>Za navršenih broj godina radnog staža za istog poslodavca ili za ukupni broj godina radnog staža koje će radnik navršiti do 31. 12. tekuće godine (poslodavac odlučuje da li će radniku priznati i tzv. staž iz minilog rada), sukladno članku 7. stavak 2. istog Pravilnika:</p> <p><b>a) točka 6., za 10 godina radnog staža do 1.500,00 kn = osnovica, a najmanje 30 % od osnovice, sukladno članku 190. KU, a više prema volji/odluci poslodavca</b></p> <p><b>b) točka 7., za 15 godina radnog staža do 2.000,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p> <p><b>c) točka 8., za 20 godina radnog staža do 2.500,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p> <p><b>d) točka 9., za 25 godina radnog staža do 3.000,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p> <p><b>e) točka 10., za 30 godina radnog staža, do 3.500,00 kn = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)</b></p>	
13.		<p><b>NAGRADE UČENICIMA ZA VRIJEME PRAKTIČNOG RADA I NAUKOVANJA, članak 6. stavak 1. točka 1. Pravilnika do 1.750,00 kn</b></p>
14.		<p><b>DNEVNICE ZA SLUŽBENO PUTOVANJE U RH</b> koje traje preko 12 sati/dan = puni iznos dnevnice, a za službeno putovanje koje <u>traje više od 8, a manje od 12 sati/dan</u> = 50 % punog iznosa dnevnice, ili 100,00 kn (sukladno članku 7. st. 2. toč. 19. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika..., NN, 80/19, od 28.8.19., u primjeni od 1.9. 2019. )</p> <p><b>do 200,00 dnevno (puni iznos</b></p>

	<b>dnevnice)</b>	
15.	<p><b>DNEVNICE U INOZEMSTVU</b> (sukladno članku 7. stavak 2. točka 20.)</p> <p><i>do visine iznosa propisanih za korisnike državnog proračuna</i></p>	<p><i>Napomena: rad kod istog poslodavca smatra se razdoblje rada kod prethodnog poslodavca, ako se prema odredbama ZOR-a na novog poslodavca prenose ugovori o radu radnika, zbog statusnih promjena.</i></p>
16.	<p><b>NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT</b> - članak 7. stavak 2. toč. 13. istog Pravilnika....., isplaćuje se radniku za vrijeme provedeno na radu u mjestu sjedišta rada poslodavca ili njegove izdvojene poslovne jedinice, ako je mjesto rada različito od mesta prebivališta ili uobičajenog boravišta tog radnika</p> <p><b>do 1.750,00 kn mjesечно</b></p> <p>Iznos dnevne naknade za odvojeni život jeste mjesечni iznos naknade podijeljen brojem ukupnih dana za mjesec za koji se naknada isplaćuje</p>	<p><b>POTPORA DJETETU ZA ŠKOLOVANJE</b>, do 15 g života, odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja. Na potporu, na teret poslodavca ima pravo dijete UMRLOG radnika ili dijete BIVŠEG radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, uz uvjet, da bivši radnik ne ostvaruje primitke iz članka 21. Zakona, ukupno do propisanog iznosa, a to je iznos od 1750,00 kn, sukladno članku 7. stavak 2. točka 17. Pravilnika</p> <p><b>1.750,00 kn/mjesec</b>, sukladno članku 7. st. 2. toč. 17. Pravilnika</p>
17.	<p><b>OTPREMNINA RADNIKU KOJI ODLAZI U MIROVINU</b>, bez obzira na vrstu mirovine – starosnu, prijevremenu, invalidsku ili obiteljsku mirovinu, bitna je činjenica umirovljenja, sukladno članku 7. st. 2. toč. 14. istog Pravilnika.....</p> <p><b>do 8.000,00 kn = osnovica</b>, a najmanje 2,85 % od osnovice za svaku godinu rada radnika za istog poslodavca, a više od toga, prema volji/odluci poslodavca, sukladno članku 178. KU</p>	<p><b>POTPORA ZA NOVOROĐENČE</b>, u visini do 10.000,00 kn = maksimalni neoporezivi iznos, prema Pravilniku, NN, 1/19., u primjeni od 1.1.2019.g., a iznos potpore, do propisanog iznosa utvrđuje poslodavac, s tim, da radnik ima pravo na potporu najmanje u iznosu od 15 % od osnovice, prema članku 197. KU</p>
18.	<p><b>OTPREMNINA ZA OTKAZ UGOVORA O RADU</b> – poslovno ili osobno uvjetovani otkaz, prema članku 219. KU, uz uvjete iz ZOR-a, da je proveo na radu kod istog poslodavca najmanje 2 g neprekidnog rada, ili prestanak ugovora po sporazumu, ako se sporazum sklapa na temelju prijedloga poslodavca. Radnik ostvaruje pravo na otpremninu najmanje u visini 1/3 prosječne mjesечne plaće ostvarene u 3 mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca. Maksimalni iznos otpremnine/godina rada za istog poslodavca, prema čl.7.st.2. točka 15. Pravilnika, je iznos 6.500,00 kn.</p> <p><b>OTPREMNINE ZBOG OZLJEDE NA RADU ILI PROFESIONALNE BOLESTI</b> do 8.000,00 kn za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca, prema članku 7.st.2.toč. 16.</p>	<p><b>STIPENDIJE UČENICIMA I STUDENTIMA ZA REDOVNO ŠKOLOVANJE</b> na srednjim, višim i visokim školama i fakultetima</p> <p><b>do 1.750,00 kn/mjesec</b>, sukladno članku 6. stavak 1. točka 4.</p> <p><b>DAR RADNIKU ZA PODMIRENJE TROŠKOVA LIJEĆENJA, OPERATIVNOG ZAHVATA, KUPNJI LIJEKA ILI MEDICINSKOG PROIZVODA</b> (članak 4. Pravilnika, koji izvire iz primjene odredbi članka 8. st.1.podst.8.Zakona, kao mogućnost, za osnove, prema uvjetima i iznosima, kako je propisano člancima Kolektivnog ugovora, NN, 118/19 , ako troškovi nisu plaćeni na teret svih oblika osiguranja – obvezno, dobrovoljno, privatno i na teret sredstava radnika, uz ostale uvjete iz poreznih propisa, sve prema volji i odluci poslodavca</p>
23.		<p>Oporezivim primicima ne smatraju se troškovi prijevoza prilikom upućivanja radnika na i povratak s obrazovanja i izobrazbe za potrebe rada/radnog procesa, ako se obrazovanje i izobrazba</p>

	<p>obavljaju izvan mesta prebivališta radnika i to visine cijene karte sredstva javnog prijevoza.</p> <p>Za istu svrhu priznaju se i troškovi smještaja do visine stvarnih izdataka, a u slučaju seminara i savjetovanja i dnevnice i/ili naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, kako je navedeno pod 5.</p>
<b>24.</b>	<p>Primici pod red. br. 19 – 22, 26 – 28 i red.br. 31. koji se odnose na izdatke za prijevozne troškove, prehranu i smještaj, međusobno se isključuju.</p>
<b>25.</b>	<p>Naknade iz stavka 2. ovog članka koje</p>

	<p>se odnose na dnevnice za službeno putovanje u RH/inozemstvo, dnevnice za rad na teretnu i naknada za odvojeni život, međusobno se isključuju</p>
--	---

**Napomena 1.:** Svaki osnov za isplatu, bez obzira da li se osnov uklapa u ugovorenio pravo ili ne, od 1 – 25, radnik ostvaruje na osnovi vjerodostojnjog dokumenta, a to su rješenja, nalozi, obračuni, računi i dr. dokumenti koji imaju snagu vjerodostojne isprave.

**Neoporezivi iznosi, koje poslodavac može isplatiti sebi i radniku, a ne mora, iznosi/osnov koji nisu utvrđeni Kolektivnim ugovorom kao pravo radnika, pa slijedom toga ovise o volji i mogućnosti poslodavca, da li će ili ne isplatiti i navedene neoporezive iznose su:**

- Primjena neoporezivog iznosa materijalnog prava,** pozivom direktno na Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika porezu na dohodak, NN, 106/18., u primjeni od **1.12.2018.god.**, koje kao pravo radnika nije propisano Kolektivnim ugovorom, a koje poslodavac može, a ne mora obračunati radniku, kao npr. pravo **NAGRADE ZA OBRAČUN REZULTATA RADA – do 5.000,00 kn/godina** (vidi dokument objavljen u Časopisu „PP“ br.6/18., koji ozakonjuje isplatu)
- Identično, kako je navedeno pod 1., Poslodavac može sebi i radniku, temeljem Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 80/19., u primjeni od **1.9.2019.g.** obračunati i isplatiti ne o porezivo slijedeće:

- a) naknadu za podmirenje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika, prema propisu nadležnog ministra turizma do 2.500,00 kn/godina** (vidi obrazac rješenja, koji će biti objavljen u Časopisu, kad ministar turizma donese Pravilnik),
- b) novčanu paušalnu naknadu za podmirenje troškova prehrane za sebe i radnika do 5.000,00 kn/godina** (vidi model rješenja, kako slijedi),
- c) troškove prehrane radnika i sebe nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca, na temelju vjerodostojne dokumentacije – do 12.000,00 kn/godina** (vidi uvjete, koji su objavljeni uz rješenje u Časopisa)
- d) troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca, na temelju vjerodostojne dokumentacije – stvarni troškovi do visine izdataka podmirenih bezgotovinskim putem i to za uslugu smještaja koja je obavljena u točno određenom vremenu,**
- e) naknade troškova redovne skrbi djece radnika i za sebe isplaćene na račun radnika ili sebi, temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanove predškolskog odgoja (vrtići, jaslice) te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djeci predškolske dobi i to do visine stvarnih troškova**

\* \* \* \* \*

## **Izvršenje pripremnih radnji radi donošenja RASPOREDA korištenja godišnjih odmora radnika za 2022. g., kojeg mora donijeti poslodavac do 30. 06. tekuće godine/godina**

## **Uvod – novosti u ostvarenju prava radnika na GO**

Odredbom članka 76. Zakona o radu, NN, 93/14. i 127/17 i člankom 80.. stavak 1. Kolektivnog ugovora propisano je da radnik ima pravo u svakoj kalendarskoj godini koristiti plaćeni GO, nakon što je stekao propisani uvjet, za korištenje 1. i svakog slijedećeg GO iz članka 88. Kolektivnog ugovora.

### **Uvjeti za korištenje GO, prema članku 88 KU**

Uvjeti su slijedeći:

1. Radnik koji se prvi puta zaposli, stječe uvjet za korištenje GO, nakon 6 mjeseci neprekidnog rada za poslodavca ili, ako
2. radnik nastavlja rad za novog poslodavca, a prekid rada između poslodavaca i prethodnog nije bio duži od 8 dana.

**Raspored korištenja GO, prema članku 85. ZOR-a i članku 82. KU**

## **ROK DONOŠENJA RASPOREDA**

Poslodavac donosi Raspored korištenja GO u skladu s kolektivnim ugovorom i ZOR-om, najkasnije do **30. 06. tekuće godine**.

- *Koje okolnosti iz rada utječu na poslodavca pri utvrđivanju rasporeda korištenja GO?*

Pri utvrđivanju rasporeda korištenja GO poslodavac:

- a) mora uzeti u obzir potrebe svoje organizacije rada i
  - b) mogućnosti za odmor s raspoloživim radnicima.
- *Raspored korištenja GO i korištenje GO u dijelovima*

Članak 83. ZOR-a propisuje da radnik, ako koristi GO u dijelovima, na što se nadovezuje i planiranje takvog korištenja rasporedom GO, mora tijekom kalendarske godine za koju se planira rasporedom korištenje, ostvariti pravo na GO i iskoristiti to pravo najmanje 2 tjedna u neprekidnom trajanju, osim ako se radnik i poslodavac ne dogovore drugačije, ali pod uvjetom, da je radnik ostvario pravo na GO u trajanju dužem od 2 tjedna (tekst „u trajanju dužem od 2 tjedna“, kao norma, za laika bi imala značenje da je ona u koliziji s onom odredbom ZOR-a, koja propisuje da je minimalno trajanje GO 4 tjedna. Norma je sukladna ZOR-u/Ustavu RH, da se prava građana utvrđuju samo zakonom, a provedba pravilnicima i... Naime, citirani tekst ZOR-a upućuje na saznanje, da radnik radi s nepunim radnim vremenom, ostvaruje razmjeran GO vremenu rada/tjedan, u odnosu na rad u punom radnom vremenu, za što je utvrđen GO u trajanju od najmanje 4 tjedna).

- *Prenošenje GO u slijedeću kalendarsku godinu, također važno, radi izrade /planiranja rasporeda korištenja GO*
- *Uvjet, iskoristiti najmanje 2 tjedna GO u tekućoj godini*

Člankom 84. ZOR-a propisana je odredba da neiskorišteni dio GO u trajanju dužem, kako je navedeno u prethodnom izlaganju (najmanje 2 tjedna) radnik može prenijeti i iskoristiti najkasnije do 30. 06. sljedeće kalendarske godine, pa takvo pravo poslodavac mora/može i planirati rasporedom.

- *Planiranje GO za radnika koji nije iskoristio GO u prethodnoj godini zbog bolesti i...*

Rasporedom korištenja GO poslodavac mora planirati i korištenje GO i za radnika koji je odsutan sa rada u prethodnoj kalendarskoj godini, godini planiranja – izrada rasporeda GO, ako je izvjesno da će se radnik vratiti na rad u tekućoj godini, nakon korištenja roditljivog, roditeljskog, posvojiteljskog dopusta, te radnik koji je prekinuo korištenje GO u prethodnoj godini zbog bolesti, ili nije iskoristio GO iz istog razloga. Takav radnik ima pravo iskoristiti neiskorišteni GO u tekućoj godini, najkasnije do 30.06., a poslodavac obvezu/mogućnost rasporedom i planirati takvo pravo radnika, dok radnik, koji nije koristio GO zbog roditljivog, roditeljskog, posvojiteljskog dopusta, te nije djeteta s težim smetnjama u razvoju može/ima pravo iskoristiti GO za prethodnu godinu do 31.12. tekuće godine, ako mu poslodavac nije mogao osigurati korištenje do 30. 06. iste godine, te tako poslodavac planirati korištenje rasporedom GO.

- *Planiranje GO u tekućoj godini i za radnika kojem prestaje ugovor o radu tijekom tekuće godine*

Ako je poslodavac s radnikom sklopio ugovor o radu na određeno vrijeme, pa se zna, kada će mu prestati takav radni odnos, za takvog radnika poslodavac planira raspored korištenja GO temeljem osnova korištenja razmernog GO (1/12 pripadajućeg punog GO za svaki mjesec rada radnika u tekućoj godini).

Ako je poslodavac s radnikom sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a izvjesno je da u tekućoj godini, neće ispuniti uvjet za puni GO, u toj godini radnik također ostvaruje pravo na razmerni GO, što poslodavac planira rasporedom.

## **MODEL RASPOREDA KORIŠTENJA GO:**

- a) *za poslodavca dr. med./dr.med.dent, koji obavlja djelatnost u timu 1 + 1 (samo za 1 radnika)*

(naziv Ordinacije)  
(Poslodavac)

(mjesto i datum, najkasnije do 30.06.2022.g.)

**RASPORED KORIŠTENJA GO ZA 2021.G. PREMA MOGUĆNOSTI/POTREBAMA ORGANIZACIJE RADA**

Točka 1.

*Radnik Poslodavca koristi će pripadajući GO za 2022.g. u mjesecu \_\_\_\_ 2022.g., s tim, da točnu naznaku trajanja GO i razdoblje njegovog korištenja poslodavac utvrđuje radniku posebnim Rješenjem.*

*Točka 2.*

*Rješenje iz prethodne točke Poslodavac će dostaviti Radniku u zakonskom roku, tj. najkasnije 15 dana prije početka korištenja njegovog GO*

*Točka 3.*

*S ovim rasporedom upoznat je Radnik, što potvrđuje svojim potpisom na ovom Rasporedu.*

*Obrazloženje:*

*Poslodavac je donio ovaj Raspored, izvršavajući na taj način obveze koje za njega u istom predmetu propisuje članak 85. i 226. stavak 1. podstavak 17. ZOR-a (propisana upravna mjera, da inspektor rada može usmenim rješenjem ili zapisnikom poslodavcu narediti u propisanom roku utvrditi raspored, ako ga poslodavac nije utvrdio) i članak 92. Kolektivnog ugovora (korištenje GO u 2 dijela).*

*Utvrđujući raspored GO, kako je navedeno u točci 1. izrijeke, Poslodavac je respektirao mogućnost korištenja u navedenom razdoblju, s obzirom na činjenice, da ga, glede osiguranja kontinuiteta obavljanja zdravstvene zaštite obvezuje usklađenje korištenja sa kolegom iste struke i statusa prema ugovoru koji je poslodavac sklopio ili sa zdravstvenom ustanovom, u smislu članka 63.. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.*

*Za vrijeme korištenja GO radnika prema Rasporedu, Poslodavac/nositelj djelatnosti će koristiti slobodne dane, pandan GO Radnika.*

*Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO za Radnika, kako je navedeno u dispozitivu.*

*Primio na znanje: Poslodavac:*

*(datum i potpis)*

*-----*

**b) Model Rasporeda korištenja GO za poslodavca koji u ordinaciji privatne prakse zapošjava više radnika (npr. ordinacija dentalne med, spec. protetičara ili ortodonta, sa/bez dent. laboratorijem)**

*(naziv Ordinacije)  
(Poslodavac)*

*(Mjesto i datum, najkasnije do 30.06.2022.)*

**RASPORED KORIŠTENJA GO ZA 2022.G., PREMA MOGUĆNOSTI/POTREBAMA ORGANIZACIJE RADA**

*Točka 1.*

*Radnici Poslodavca koristiti će pripadajući GO za 2022. g. u mjesecu VI., VII. i VIII. 2022.g. (mjeseci navedeni kao primjer), s tim, da točnu naznaku trajanja GO i razdoblje korištenja, za svakog radnika Poslodavac utvrđuje posebnim Rješenjem.*

*U mjesecu VI. GO će/može koristiti:*

- 1 doktor dentalne med.,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalni asistent,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalna tehničara.

*U mjesecu VII. GO će/može koristiti:*

- 1 doktor dentalne med.,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalni asistent,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalna tehničara.

*U mjesecu VIII. GO će/može koristiti:*

- 1 doktor dentalne med.,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalni asistent,
- 1 (2 ili 3 ili...) dentalna tehničara.

*Točka 2.*

*Rješenje iz prethodne točke Poslodavac će dostaviti Radniku u zakonskom roku, tj. najkasnije 15 dana prije početka korištenja.*

*Točka 3.*

*S ovim rasporedom upoznat je svaki Radnik, što potvrđuje svojim potpisom na ovom Rasporedu.*

*Obrazloženje:*

*Poslodavac je donio ovaj Raspored, izvršavajući na taj način obveze koje za njega u istom predmetu propisuje članak 85. i 226. stavak 1. podstavak 17. ZOR-a i članak 82. Kolektivnog ugovora.*

*Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, respektirajući potrebe organizacije rada i u svezi s raspoloživim brojem i zanimanjem radnika, koji sudjeluju procesu rada, kako to propisuje članak 85. stavak 3. ZOR-a i članak 83. KU:*

*Korištenje GO u mjesecu, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva, po mogućnosti će se prilagoditi željama radnika, ali i vremenu korištenja GO prethodne/prethodnih godina.*

*Za vrijeme korištenja GO radnika prema Rasporedu, Poslodavac/nositelj djelatnosti će koristiti slobodne dane, pandan GO Radnika.*

*Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu.*

Primili na znanje:

1. \_\_\_\_\_  
(datum i potpis)
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

Poslodavac:

-----

**c) Model Rasporeda korištenja GO za poslodavca koji u ordinaciji privatne prakse zapošljava više radnika (npr. dr. med., spec. fizijatar sa fizikalnom terapijom)**

(naziv Ordinacije)  
(Poslodavac)

(Mjesto i datum, najkasnije do 30.06.2022.)

**RASPORED KORIŠTENJA GO ZA 2022.G., PREMA MOGUĆNOSTI/POTREBAMA ORGANIZACIJE RADA**

Točka 1.

Radnici Poslodavca koristiti će pripadajući GO za 2022.g. u mjesecu VI., VII. i VIII. 2022.g. (mjeseci navedeni kao primjer), s točnom naznakom trajanja GO i razdoblju korištenja, prema posebnom Rješenju.

U mjesecu VI. GO će/može koristiti:

- 1 doktor med., spec. fizijatar/nositelj djelatnosti
- 1 m.s., SSS, koja čini tim sa dr. med., spec. fizijatrom
- 1 (2 ili 3 ili...) fizioterapeut (VŠS/SS),

U mjesecu VII. GO će/može koristiti:

- 1 (2 ili 3 ili...) fizioterapeut (VŠS/SS),
- (ili po varijanti za VI/22. ili u kombinaciji)

U mjesecu VIII. GO će/može koristiti:

- 1 (2 ili 3 ili...) fizioterapeut (VŠS/SS),
- (ili po varijanti za VI/22. ili u kombinaciji)

Točka 2.

Rješenje iz prethodne točke Poslodavac će dostaviti Radniku u zakonskom roku, tj. najkasnije 15 dana prije početka korištenja.

Točka 3.

S ovim rasporedom upoznat je Radnik, što potvrđuje svojim potpisom na ovom Rasporedu.

**Obrazloženje:**

Poslodavac je donio ovaj Raspored, izvršavajući na taj način obveze koje za njega

u istom predmetu propisuje članak 85. i 226 stavak 1. podstavak 17. ZOR-a i članak 82. Kolektivnog ugovora.

Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, respektirajući potrebe organizacije rada i u svezi s raspoloživim brojem i zanimanjem radnika, koji sudjeluju procesu rada, kako to propisuje članak 85. stavak 3. ZOR-a i članak 83. KU.

Korištenje GO u mjesecu, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva, po mogućnosti će se prilagoditi željama radnika, ali i vremenu korištenja GO prethodne/prethodnih godina.

Za vrijeme korištenja GO radnika prema Rasporedu, Poslodavac/nositelj djelatnosti će koristiti slobodne dane, pandan GO Radnika.

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu.

Primili na znanje: Poslodavac:

1. \_\_\_\_\_  
(datum i potpis)
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

-----

**d) Model Rasporeda korištenja GO za MBL, koji u pravilu ima više zaposlenih radnika**

(naziv MBL-a)  
(Poslodavac)

(Mjesto i datum, najkasnije do 30.06.2022.)

**RASPORED KORIŠTENJA GO ZA 2022.G., PREMA MOGUĆNOSTI/POTREBAMA ORGANIZACIJE RADA**

Točka 1.

Radnici Poslodavca koristiti će pripadajući GO za 2022.g. u mjesecu VI., VII. i VIII. 2022.g. (mjeseci navedeni kao primjer), s točnom naznakom trajanja GO i razdoblju korištenja, prema posebnom Rješenju.

U mjesecu VI. GO će/može koristiti:

- 1 dipl. med. biokemije/spec.med. biokemije i lab. medicine – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (suvlasnik/supoduzetnik),
- 1 stručni prvostupnik med.lab. dijagnostike, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS

- 1 (2 ili 3 ili...) lab. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS

*U mjesecu VII. GO će/može koristiti:*

- 1 dipl. ing. med. biokemije/spec.med. biokemije i lab. medicine – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (svučnik/supoduzetnik),
- 1 stručni prvostupnik med.lab. dijagnostike, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS
- 1 (2 ili 3 ili...) lab. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS

*U mjesecu VIII. GO će/može koristiti:*

- 1 dipl. ing. med. biokemije/spec.med. biokemije i lab. medicine – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (svučnik/supoduzetnik), ako nije utvrdio raspored za prethodne mjesece,
- 1 stručni prvostupnik med.lab. dijagnostike, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS
- 1 (2 ili 3 ili...) lab. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti i lab. tehničarima SSS.

Poslodavac, uvjetno rečeno, planira GO i za sebe, nositelja/sunositelja djelatnosti, samo iz razloga, da bi planirao rad laboratorijskog tima u sastavu i sa VSS radnikom zanimanja dipl. ing. med. biokemije/spec. med. biokemije i lab. medicine, što je uvjet za zakonitost stručnog rada laboratorijskog tima.

### Točka 2.

Rješenje iz prethodne točke, osim za nositelja/sunositelja djelatnosti, Poslodavac će dostaviti Radniku u zakonskom roku, tj. najkasnije 15 dana prije početka korištenja.

### Točka 3.

S ovim rasporedom upoznat je Radnik, što potvrđuje svojim potpisom na ovom Rasporedu.

#### Obrazloženje:

Poslodavac je donio ovaj Raspored, izvršavajući na taj način obveze koje za njega u istom predmetu propisuje članak 85. i 226. stavak 1. podstavak 17. ZOR-a i članak 82. Kolektivnog ugovora.

Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, respektirajući potrebe organizacije rada i u svezi s raspoloživim brojem i zanimanjem radnika, koji sudjeluju procesu rada, kako to propisuje članak 85. stavak 3. ZOR-a.

Korištenje GO u mjesecu, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva, po mogućnosti će se prilagoditi željama radnika, ali i vremenu korištenja GO prethodne/prethodnih godina.

Za vrijeme korištenja GO radnika prema Rasporedu, Poslodavac/nositelj djelatnosti će koristiti slobodne dane, pandan GO Radnika.

Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu, prema Rasporedu rada radnika i MBL-a, koji je utemeljen na odredbi članka 11. Pravilnika o radnom vremenu u zdravstvenim ustanovama koje imaju sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, Kao što je i Raspored rada MBL-a prilagođen Rasporedu rada doktora medicine u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite, koje „pokriva“ Poslodavac, to i Raspored korištenja GO slijedi istu pravnu sudbinu/obvezu. Zbog toga je Raspored korištenja GO utvrđen, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva.

Poslodavac je rasporedio mogući broj izvršilaca iz sastava tima laboratorijske dijagnostike za izbivanje s rada, po osnovi GO, prilagođavajući broj i strukturu radnika na radnom mjestu, opisanim činjenicama.

U bilo kojem mjesecu korištenja GO iz točke 1. dispozitiva, Poslodavac će osigurati rad osobe VSS, dipl. ing. med. biokemije/spec. med. biokemije i laboratorijske medicine radom nositelja/sunositelja djelatnosti ili temeljem drugog/mogućeg pravnog osnova.<sup>1</sup>

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu.

Primili na znanje:

1. \_\_\_\_\_  
(datum i potpis)

Poslodavac:

-----

c) Model Rasporeda korištenja GO za ljekarnu, koja u pravilu ima više zaposlenih radnika

(naziv ljekarne )  
(Poslodavac)

(Mjesto i datum, najkasnije do 30.06.2022.)

<sup>1</sup> ugovor o djelu sa zdravstvenim radnikom istog zanimanja ili ugovor o poslovno-stručnoj suradnji sa kolegom istog statusa .

**RASPORED KORIŠTENJA GO ZA 2022.G., PREMA  
MOGUĆNOSTI/POTREBAMA ORGANIZACIJE RADA**

**Točka 1.**

Radnici Poslodavca koristiti će pripadajući GO za 2022.g. u mjesecu VI., VII. i VIII., .....2022. g. (mjeseci navedeni kao primjer), s točnom naznakom trajanja GO i razdoblju korištenja, prema posebnom Rješenju.

*U mjesecu VI. GO će/može koristiti:*

- 1 mag. pharm. – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (suvlasnik/supoduzetnik),
- 1 mag. pharm. – zaposleni radnik,
- 1 (2 ili 3 ili...) farm. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti.

*U mjesecu VII. GO će/može koristiti:*

- 1 mag. pharm. – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (suvlasnik/supoduzetnik),
- 1 mag.pharm. – zaposleni radnik,
- 1 (2 ili 3 ili...) farm. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti.

*U mjesecu VIII. GO će/može koristiti:*

- 1 mag. pharm. – nositelj djelatnosti ili sunositelj djelatnosti (suvlasnik/supoduzetnik),
- 1 mag.pharm. – zaposleni radnik,
- 1 (2 ili 3 ili...) farm. tehničara SSS, koji čini tim sa nositeljem djelatnosti.

Poslodavac, uvjetno rečeno, planira GO i za sebe, nositelja/sunositelja djelatnosti, samo iz razloga, da bi planirao rad farmaceutskog tima u sastavu i sa VSS radnikom zanimanja mag.pharm., što je uvjet za zakonitost stručnog rada<sup>2</sup> farmaceutskog tima (1 mag.pharm. + 0, 5 farm. tehničar).

**Točka 2.**

Rješenje iz prethodne točke, osim za nositelja/sunositelja djelatnosti, Poslodavac će dostaviti Radniku u zakonskom roku, tj. najkasnije 15 dana prije početka korištenja.

**Točka 3.**

S ovim rasporedom upoznat je Radnik, što potvrđuje svojim potpisom na ovom Rasporedu.

<sup>2</sup> člankom 19. Zakona o ljekarništvu, propisano je da farm. tehničar može raditi u ljekarničkoj djelatnosti samo uz prisustvo mag.pharm., i to u skladu s mogućim opsegom njegovog rada (ne smije izdavati lijekove na rp, lijekove koji sadrže opojne droge niti izradivati magistralne pripravke koji sadrže tvari jakog ili vrlo jakog djelevanja)

**Obrazloženje:**

Poslodavac je donio ovaj Raspored, izvršavajući na taj način obveze koje za njega u istom predmetu propisuje članak 85. i 226. stavak 1. podstavak 17. ZOR-a i članak 82. Kolektivnog ugovora.

Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, respektirajući potrebe organizacije rada i u svezi s raspoloživim brojem i zanimanjem radnika, koji sudjeluju procesu rada, kako to propisuje članak 85. stavak 3. ZOR-a.

Korištenje GO u mjesecu, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva, po mogućnosti će se prilagoditi željama radnika, ali i vremenu korištenja GO prethodne/prethodnih godina.

Za vrijeme korištenja GO radnika prema Rasporedu, Poslodavac/nositelj djelatnosti će koristiti slobodne dane, pandan GO Radnika.

Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu, prema Rasporedu rada radnika i Ljekarne koji je utemeljen na odredbi članka 12. Pravilnika o radnom vremenu u zdravstvenim ustanovama koje imaju sklopljen ugovor o provođenju zdravstvene zaštite s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Kao što je i Raspored rada Ljekarne prilagođen Rasporedu rada doktora medicine u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite, to i Raspored korištenja GO slijedi istu pravnu sudbinu/obvezu. Zbog toga je Raspored korištenja GO utvrđen, kako je navedeno u točci 1. dispozitiva.

Poslodavac je rasporedio mogući broj izvršilaca iz sastava ljekarničkog tima, za izbivanje s rada, po osnovi GO, koji je utvrdio HZZO, poslovni partner Poslodavca, prilagođavajući broj i strukturu radnika na radnom mjestu, opisanim činjenicama.

U bilo kojem mjesecu korištenja GO iz točke 1. dispozitiva, Poslodavac će osigurati rad osobe VSS, mag.pharm. radom nositelja/sunositelja djelatnosti ili temeljem drugog/mogućeg pravnog osnova.<sup>3</sup>

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Raspored korištenja GO, kako je navedeno u dispozitivu.

Primili na znanje:

1. \_\_\_\_\_  
(datum i potpis)

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

Poslodavac:

<sup>3</sup> ugovor o djelu sa zdravstvenim radnikom istog zanimanja ili ugovor o poslovno-stručnoj suradnji sa kolegom istog statusa .

\*\*\*\*\*

**Provodenje upravnog nadzora nad radom poslodavca od strane inspekcije rada, na okolnost da li je/nije poslodavac donio Raspored korištenja GO/godina do 30.06. tekuće godine**

Zbog opisanih obveza/prava glede donošenja rasporeda GO i njegovog značenja, na odnose poslodavac/radnik, člankom 226. stavak 1. podstavak 17. ZOR-a propisana je mogućnost upravnog nadzora i izricanje usmene/pisane mјere obveze donošenja rasporeda korištenja GO od strane poslodavca, prema nalazu inspektora rada.

### **Slijedeće pravne radnje /postupak poslodavca da bi izvršio Raspored korištenja GO, tj.:**

- **da bi radniku utvrdio dužinu trajanja GO i**
- **razdoblje korištenja GO**

Poslodavac mora obaviti navedene dvije radnje da bi mogao donijeti Rješenje kojim izvršava Raspored korištenja GO.

#### **Kako poslodavac utvrđuje radniku dužinu trajanja GO?**

Odgovor je, poslodavac utvrđuje radniku dužinu trajanja GO u radnim danima, prema parametrima iz članka 80. Kolektivnog ugovora, iako i novi ZOR, kao i prethodni iz 2009., u primjeni od 01.01.2010. propisuje zakonsko minimalno trajanje GO u kalendarskim danima, tj. 4 tjedna. Drugim riječima, trajanje GO, radniku se, primjenom novog ZOR-a, mora iskazati u radnim danima. Ako bi izračun broja r.d. prema članku 80. Kolektivnog ugovora bio manji od 24 r.d., radniku se utvrđuje pravo na GO u zakonskom minimumu a to je također 24 r.d. (4 tjedna ili 28 kalendarskih dana minus 4 nedjelje = neradni dan prema KU, daje 24 r.d. GO).

#### **Izračun GO u radnim danima/radnik poslodavca**

Parametri za izradu Plana trajanja GO radnika Poslodavca .... (u dalnjem tekstu: Poslodavac) u 2022 . g., mjereno brojem radnih dana za osnove, propisane člankom 80. Kolektivnog ugovora, su:

a) **primjer, model izračuna broja r.d./GO za ordinaciju koja obavlja djelatnost u timu 1 +<sup>4</sup> :**

<sup>4</sup> 1 = nositelj djelatnosti tima ,  
1 = radnik, m.s. , odnosno dentalni asistent

**Tablica br. 1.**

<b>Red. br.</b>	<b>Ime i prezime</b>	<b>Pravo na GO, mjereno r. d., za osnov temeljem čl. 80. st. 2/1. KU</b>	<b>Pravo na GO mjereno r.d. za osnov iz čl.80 st. 2/2. u r.d. 1 za svaku g.r.s. za poslodavca</b>	<b>Pravo na GO mjereno r.d. za osnov iz čl. 80. st. 2/3. pod b)</b>	<b>Pravo na GO mjereno r.d. za osnov iz čl. 80. st. 2/4.</b>	<b>Pravo na GO mjereno r.d. za osnov iz čl. 80. st. 2/5.</b>	<b>Pravo, prema dodataknom kriteriju Poslodavca, npr. koji nije izostao sa rada tijekom godine (bolovanje i sl.)</b>	<b>Sve- ukupno r.d., bez dodataknog kriterija</b>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	_____, m.s.	2	5 <sup>5</sup>	3	-	4 <sup>6</sup>	2	16

#### **Legenda:**

- kolona 3., upućuje na pravo iz članka 80. stavak 2/1. KU = 2 r.d. – bazni broj, za sve radnike
- kolona 4., upućuje na pravo iz članka 80. stavak 2/2. KU = 1 r.d. više za svaku g.r.s. za Poslodavca,
- kolona 5., upućuje na pravo iz članka 80. stavak 2/3 KU = pod a) 2 r.d. za poslove NKV/PKV,  
= pod b) 3 r.d. za poslove SSS,  
= pod c) 4 r.d. za poslove VŠS,  
= pod d) 5 r.d. za poslove VSS,  
= pod e) 6 r.d. za poslove VSS – spec.
- kolona 6, upućuje na pravo iz članka 80. stavak 2/4 KU = 2 r.d. za njegu djeteta do 3 g.

<sup>5</sup> pretpostavka, da radnik radi za istog poslodavca 5 godina

<sup>6</sup> pretpostavka da je poslodavac ocijenio rad radnika i njegovo zalaganje na radnom mjestu između najmanje i najviše ocjene (sredina između broja r.d. 2 i 6)

- kolona 7, upućuje na pravo iz članka 80. stavak 2/5 KU = pod a) 2 r.d. za tolerantni odnos i zalaganje na radu ,

= pod b) 4 r.d. za primjeren odnos i zalaganje na radu,

= pod c) 6 r.d. za odnos s punim povjerenjem i bez primjedbi na  
zalaganje i rezultat rada radnika na radu

- kolona 8, upućuje na pravo prema dodatnom kriteriju Poslodavca, kao npr. rad bez izostanka sa rada zbog bolovanja i sl.

**ZAKLJUČAK:** Kako obračun prava radnika na GO, mjereno brojem r.d., prema kriterijima iz članka 80. KU daje broj iz kolone 9., koji je manji od 24 r.d., to radnik ima pravo na GO u minimalnom trajanju, kako je propisano člankom 77. ZOR-a, odnosno člankom 73. KU, a to su 4 tjedna, mjereno kalendarskim danima.

Trajanje GO radnika, kako je navedeno u prethodnom stavku i razdoblje korištenja, u mjesecu kako je utvrđeno Rasporedom, za radnika utvrđuje poslodavac posebnim rješenjem.

Poslodavac može, ako želi, utvrditi radniku i veći opseg prava na/za GO u odnosu na prava propisana Kolektivnim ugovorom, koristeći ovlasti iz istog KU, kako je to navedeno za kolonu 8. koje počivaju na načelu „primjena za radnika najpovoljnijeg prava“ iz članka 9. stavak 3. ZOR-a

Ako Poslodavac odluči, a može, da Radnicima dade određeni broj r. d. GO mimo opisanih kriterija, po svojoj volji, osim kriterija pod kolonom 8, to upisuje u slijedeće kolone, 9. 10. ili..., da bi u zbroju utvrdio ukupan broj r.d. GO. Takav novi zbroj r.d. GO, poslodavac uspoređuje s brojem 24 r.d., da bi ocijenio, da radnik ima pravo na GO mjereno brojem r.d. jer je zbroj veći od 24, odnosno da ima pravo na GO u minimalnom trajanju iz članka 80. KU i članka 77. ZOR-a, jer je zbroj r.d. GO manji od 24.

## VAŽNO ZA GO!

Ako je zbroj r.d. GO veći od 30 , trajanje GO limitira se na broju 30 r.d.

U trajanje GO, ako je GO utvrđen u r.d., ne uračunavaju se nedjelje, kao dani tijednog odmora ali i blagdani, spomendani i neradni dani određeni posebnim zakonom

Ako se GO radniku računa u minimalnom trajanju, radnik ostvaruje GO mjereno kalendarskim danima 4 tjedna, zajedno sa nedjeljama, osim blagdana, spomendana i neradnih dana prema posebnom zakonu, a deklarira u rješenju brojem RADNIH DANA (najmanje 24 a najviše 30 r.d.).

**Radnik koji nije stekao pravo na GO jer nije ispunio uvjet prethodnog rada od 6 mjeseci za poslodavca/neće ispuniti uvjet računajući do kraja godine, ima pravo na razmjerni GO (1/12 pripadajućeg GO za svaki mjesec rada, to znači 2 r.d./mjesec = broj r.d. = razmjerni GO)**

**Radnik ima pravo koristiti GO u 2 dijela s tim, da iskoristi najmanje 2 tjedna u neprekidnom trajanju, ako se on i poslodavac ne dogovore drugačije.**

**Neiskorišteni GO tijekom godine, može se prenijeti i iskoristiti najkasnije do 30. 06. iduće godine, uz uvjet da je radnik u tekućoj godini iskoristio najmanje 2 tjedna GO ili manje, prema dogovoru sa poslodavcem.**

**GO ili dio GO koji je prekinut ili nije korišten u kalendarskoj godini zbog bolesti ili korištenja prava na rodiljni/rodiljski/posvojiteljski dopust, radnik ima pravo iskoristiti do 30.06. iduće godine.**

**GO koji nije iskoriten u kalendarskoj godini korištenja prava na rodiljni/rodiljski/posvojiteljski dopust, može se iskoristiti do kraja godine, ako radnik nije mogao iskoristiti ili njegovo korištenje poslodavac nije omogućio korištenje do 30. 06.**

**Za vrijeme korištenja GO radnik ima pravo na naknadu plaće, kako je propisano člankom 172. Kolektivnog ugovora (u visini njegove prosječne mjesечne plaće iz prethodna 3 mjeseca, razmjerno vremenu/trajanju korištenja GO).**

**Radniku, u slučaju prestanka ugovora o radu, ako nije iskoristio GO, poslodavac mora obračunati i isplatiti naknadu plaće za neiskorišteni GO (NEMA PRIJENOSA NEISKORIŠTENOG GO NA NOVOG POSLODAVCA).**

**VRIJEME KORIŠTENJA GO, T.J. POČETAK KORIŠTENJA , U CIJELOSTI ILI U 2 DIJELA, ZAVISNO OD KRITERIJA, POSLODAVAC UTVRĐUJE RJEŠENJEM.**

**RJEŠENJE O GO POSLODAVAC DONOSI NAJKASNIJE 15 DANA PRIJE POČETKA KORIŠTENJA GO**

**-----  
U SLIJEDEĆEM BROJU ČASOPISA, OBJAVITI  
ĆEMO MODELE RJEŠENJA O KORIŠTENJU I  
TRAJANJU GO RADNIKA/2022.. GOD.**

\* \* \* \* \*

## **PODACI O OSIGURANICIMA MIROVINSKOG OSIGURANJA I O KORISNICIMA MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA I PREMA PROSJEĆNIM IZNOSIMA MIROVINA, KOJI SU OSTVARILI PRAVO NA MIROVINU PREMA ZAKONU O MO**

- pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur.

### **-Podaci o osiguranicima mirovinskog osiguranja i drugi aktualni podaci**

**A) Osiguranici prema kategorijama osiguranja i  
spolu, sa stanjem 31.3.2022. god.**

*Tablica br. 2.*

Red. br.	Kategorija osiguranja	Br. korisnika 31.12.21.	Br.korisnika 31.3.22.	Indeks 3/4
1	2	3	4	5
1.	Radnici kod pravnih osoba	1,355.303	1,367.959	100,93
2.	Radnici kod fizičkih osoba	102.037	101.274	99,25
3.	Obrtinci	70.411	70.102	99,56
4.	Poljoprivrednici	18.697	18.761	100,34
5.	Samostalne prof. djelatnosti	17.794	18.082	101,62
6.	Zaposleni kod međunarodnih org.	68	67	98,53
7.	Produceno osiguranje	7.362	6.613	89,83
8.	<b>Ukupno</b>	<b>1,571.672</b>	<b>1,582.858</b>	<b>100,71</b>

*Izvor: WEB HZMO – Aktualna statistika za ožujak*

#### **Komentar:**

Uspoređujući navedene podatke za razdoblje 3 mjeseca, možemo zaključiti da je ukupan broj osiguranika MO porastao za 0,71 % ili za 11.186 osiguranika.

Gledajući strukturu osiguranika prema statusu svog poslodavca, ispada, da je najveći broj osiguranika MO zastavljen/u radnom odnosu kod pravnih osoba i to 86,42 % ukupnog broja osiguranika ili 1.000.991 osiguranik. Ta grupa osiguranika, kao radnici kod pravnih osoba, povećana je u prethodna 3 mjeseca za 0,93 % ili za 12.656 osiguranika.

Rezimirajući rečeno, zaposleni kod drugih poslodavaca od red.br. 2 – 7 (i produženo osiguranje), u ukupnom broju bili su zastupljeni

sa 13,58 % ukupnog broja ili sa 214.952 osiguranika.

Sve grupe osiguranika/zaposleni kod poslodavaca od 2-7 imale su u pravilu pad registriranog broja osim za osiguranike navedene/poslodavac pod red.br. 4. i 5. – kod poljoprivrednika, odnosno kod samostalnih profesionalnih djelatnosti

### **b) Osiguranici prema kategorijama osiguranja i godinama života – stanje 31.3.2022.god.**

*Tablica br. 3*

Red br.	Životna dob osiguranika	Broj osig. 31.12.21.	Broj osig. 31.3.22.	Indeks kol 2./UB
1.	Mlađi od 40 g	679.096	584.360	43,24
2.	Više od 40 a manje od 50	430.431	433.754	27,40
3.	Više od 50 a manje od 60	349.091	349.899	22,11
4.	60 i više god.	113.054	114.845	7,26
	<b>Ukupno:</b>	<b>1.571.672</b>	<b>1.582.858</b>	<b>100,00</b>

**Komentar:** Osiguranici mlađi od 40 god., kao zaposleni radnici kod poslodavaca od 1 – 7 iz tablice x zastupljeni su u ukupnom broju svih osiguranika prema kategorijama osiguranja sa 43,24 %. Da li taj podatak upućuje na konstataciju da smo prema prosječnoj životnoj dobi stanovnika star narod, teško je reći, ali ako se usporedimo npr. sa Turskom, kojoj je prosječna životna dob 30 godina ili R.Kosovo, po prilici isto, onda je izrečena konstatacija točna. Potvrdu te tvrdnje iskazuju podaci o većem broju umrlih stanovnika RH u odnosu na broj rođenih. Zadnjih godina javnosti se prezentira podatak da je Hrvatska izgubila stanovnika mjereno brojem za manje ili veće gradove u RH??

Osiguranici koji imaju više od 40 god a manje od 50 zastupljeni su u ukupnom broju sa 27,40 % ili sa 433.754.

Osiguranici stariji od 50 god a mlađi od 60 sa 349.899 zastupljeni su u ukupnom broju sa 22,11 % osiguranika.

Osiguranici koji imaju više od 60 god života zastupljeni su u ukupnom broj sa 114.845 ili sa 7,26 % ukupnog broja.

c) **Osiguranici prema djelatnostima, sa stanjem 31. 3.2022. god.**

Tablica br. 4

Red. br.	Djelatnosti prema NKD 07	Stanje 31.12.21	Stanje 31.3.22.	Indeks 3/4
1	2	3	4	5
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	56.847	57.268	100,74
2.	Rudarstvo i vađenje	3.885	3.891	100,15
3.	Prerađivačka industrija	245.400	247.933	101,03
4.	Opskrba el.energijom, plinom i ...	14.874	14.856	99,88
5.	Opskrba vodom	23.205	23.357	100,66
6.	Građevinarstvo	127.306	129.953	102,08
7.	Trgovina na veliko i malo	240.012	240.118	100,04
8.	Prijevoz i skladištenje	81.097	81.537	100,54
9.	Usluge smještaja i pripreme hrane	88.152	90.207	102,33
10.	Informacije i komunikacije	53.771	54.840	101,99
11.	Financije i osiguranje	42.695	42.404	99,32
12	Poslovanje nekretninama	13.920	14.173	101,82
13.	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	98.591	99.403	100,82
14.	Administrativne i pomoćne djelatnosti	51.349	52.339	101,93
15.	Javna uprava i obrana, te obvezno	119.725	118.338	98,84

	socijalno osiguranje			
16.	Zdravstvena i socijalna zaštita	114.956	123.124	107,10
17.	Obrazovanje	120.545	114.501	94,99
18.	Umjetnost, zabava i rekreacija	29.944	30.063	100,40
19.	Ostale uslužne djelatnosti	41.961	41.144	98,05
20.	Djelatnost kućanstva	1.719	1.667	96,97
21.	Djelatnost izvan teritorijalnih organizacija	362	365	100,83
22.	Nepoznate šifre djelatnosti	1.356	1.377	101,55
<b>Ukupno:</b>		<b>1,571.672</b>	<b>1,582.858</b>	<b>100,71</b>

Izvor: WEB HZMO – Aktualna statistika za ožujak

**Komentar:** Iz prikaza je vidljivo da je ukupan broj osiguranika, korisnika prava iz mirovinskog osiguranja **povećan za 0,71 %** računajući na prethodna 3 mjeseca ili **za 11.186 osiguranika.**

Prema djelatnostima od 1 – 22, najveći broj osiguranika registriran je u djelatnosti Prerađivačkoj industriji sa 247.933 ili 15,66 % ukupnog broja osiguranika, zatim osiguranici/zaposleni u Trgovini na malo i veliko sa 240.118 ili 15,17 % ukupnog broja, zatim u Građevinarstvu sa 129.956 ili 8,21 % ukupnog broja, zatim u Zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi sa 123.124 ili 7,78 % ukupnog broja, pa zatim u Javnoj upravi sa 7,06 % ukupnog broja, zatim u Obrazovanju sa 7,23 % ukupnog broja itd.

U ukupnom broju osiguranika/22 djelatnosti, muškarci su zastupljeni sa 837.997 osiguranika ili sa 52,94 %, a žene sa 744.861 ili 47,06 % ukupnog broja osiguranika.

Uvidom u podatke zastupljenosti muškaraca/žena u ukupnom broju/djelatnost, ispada, da su muškarci zastupljeni sa većim brojem od žena sa 542.910 pojedinaca ili 64,79 % ukupnog broja muškaraca u djelatnostima od 1 – 22. To znači, da su žene bile zastupljene sa 295.087 žena u djelatnostima koje su navedene za zastupljenost muškaraca.

Muškarci su bili zastupljeni više od žena u Poljoprivredi, Rudarstvu, Prerađivačkoj industriji, Opskrbi el. energijom, Opskrbi vodom, Građevinarstvu, Prijevozu i skladištenju, Informacijama i komunikacijama, poslovanju nekretninama, u Administrativnim/pomoćnim uslužnim djelatnostima, Javnoj upravi i obrani i u nepoznatim djelatnostima, što znači u 12 djelatnosti od ukupno 22 djelatnosti.

Žene su bile zastupljene sa većim brojem od muškaraca u djelatnosti Trgovine na veliko i malo, Pružanja smještaja i usluživanja hrane, Finansijskim djelatnostima i djelatnosti osiguranja, Stručnim/znanstvenim i tehničkim djelatnostima, Obrazovanju, Zdravstvene zaštite i socijalne skrbi Umjetnosti, zabavi i rekreaciji, Ostalim uslužnim djelatnostima, djelatnosti Kućanstva kao poslodavca i djelatnosti Izvan teritorijalnih organizacija i tijela.

Najveća razlika zastupljenosti spola u nabrojenim djelatnostima registrirana je za djelatnost Obrazovanja u korist ženskog spola i to u odnosu 3,82 : 1, djelatnosti Zdravstva sa 3,77 : 1, Ostalim uslužnim djelatnostima sa 2,26 : 1 itd.

Zastupljenost muškaraca kao radne snage u navedenim djelatnostima sa najvećom razlikom u odnosu na zastupljenost žena registrirano je u Građevinarstvu sa odnosom 7,97 : 1, pa Prijevozu i skladištenju sa odnosom 3,61 : 1 zatim u Opskrbi električnom energijom i plinom sa 3,31 : 1, pa Prerađivačkoj industriji sa odnosom 1,76 : 1, itd.

#### **Osiguranici prema županijama bez obzira na osnov osiguranja/subjekt sa stanjem 31.3.2022.god.**

Tablica br. 5.

Red. Br.	Županija	Ukupan broj (UB) – 31.3.22.god.	Udeo u UB, u %
1	2	3	4
1.	Zagrebačka	88.229	5,57
2.	Krapinsko-zagorska	39.720	2,51
3.	Sisačko-moslavačka	42.348	2,68
4.	Karlovačka	37.086	2,34
5.	Varaždinska	68.006	4,30
6.	Koprivničko- križevačka	35.110	2,22
7.	Bjelovarsko- bilogorska	31.777	2,01
8.	Primorsko-goranska	114.892	7,26
9.	Ličko-senjska	15.292	0,97

10.	Virovitičko-podravska	21.699	1,37
11.	Požeško-slavonska	19.878	1,26
12.	Brodsko-posavska	40.551	2,56
13.	Zadarska	57.620	3,64
14.	Osječko-baranjska	90.625	5,72
15.	Šibensko-kninska	32.087	2,02
16.	Vukovarsko- srijemska	43.381	2,74
17.	Splitsko-dalmatinska	154.178	10,08
18.	Istarska	90.269	5,70
19.	Dubrovačko- neretvanska	44.740	2,83
20.	Međimurska	42.944	2,72
21.	Grad Zagreb	472.376	29,84
	<b>UKUPNO</b>	<b>1.582.858 ili Ø 75.374/županija</b>	<b>100,00</b>

Izvor: WEB HZMO – Aktualna statistika za ožujak

UB= Ukupan broj

#### **Komentar:**

Najveći broj osiguranika/zaposlenih, pretežno u pravnim osobama i to 93,32 % ukupnog broja ima Grad Zagreb, zatim Splitsko-dalmatinska županija sa 10,08 % ukupnog broja u kojoj je zaposleno kod pravnih osoba manje nego u Gradu Zagrebu, odnosno sa 83,37 % ukupnog broja zaposlenih (veći broj zaposlenih kod fizičkih osoba, obrtu, poljoprivredi, koji obavljaju samostalne profesionalne djelatnosti). Nakon te 2 županije, tj. jedinice područne/regionalne samouprave (JPRS) sa 7,26 % zastupljenosti u ukupnom broju slijedi Primorsko-goranska županija, zatim Osječko-baranjska županija sa 5,72 %, zatim Istarska 5,70 % i Zagrebačka 5,57 %.

#### **Zaključak**

*Svih 5 nabrojenih županija i Grad Zagreb koji ima dvojaku funkciju, tj. lokalne i funkciju područne i regionalne samouprave, znači ukupno njih 6 imaju više osiguranih osoba/zaposlenih u odnosu na prosjek od 75.374/županija.*

*Na osnovi iznijetog mogli bi zaključiti da bi se RH trebala ustrojiti kao društveno-politička/gospodarska cjelina u 6 jedinica, da bi kao takve, a prema pozitivnim propisima prepostavljenim izvorima stjecanja*

prihoda za pokriće svojih ustavnih obveza morala biti formirana sa 6 a ne 21 teritorijalnu jedinicu.

\* \* \* \*

### **PODACI O PLAĆAMA U RH**

### **P R O S J E K**

**NETO PLAĆE PO ZAPOSLENOM U PRAVNIM OSOBAMA RH ZA  
RAZDOBLJE 1997. do I-III/ 2022. god., SA INDEKSOM ODNOŠA PLAĆE Ø I-III/  
2022/2021.**

**Tablica br. 6.**

<i>Naziv djelatnosti</i>	<i>Prosječna neto plaća/radnik/godina u kn</i>													<i>I- III/22.</i>	<i>Indeks Ø I-III/ 2022 / 21.</i>	
	<i>1997.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2014.</i>	<i>2015.</i>	<i>2016.</i>	<i>2017.</i>	<i>2018.</i>	<i>2019.</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>			
<i>Financije i djelatnost osiguranja</i>	3.320	7.821	7.870	7.892	7.747	7.890	8.338	8.523	8.862	9.329	9.757	<b>10.342</b>	<b>106,00</b>			
<i>Od toga:</i>																
- <i>Financijske uslužne djelatnosti</i>							8.741	9.171	9.290	9.637	10.155	10.647	<b>11.213</b>	<b>105,32</b>		
- <i>Osiguranje/reosig.</i>							7.083	7.583	7.881	8.195	8.722	9.229	<b>9.917</b>	<b>107,45</b>		
- <i>Pomoćne djel.za navedene poddjel.</i>							6.184	6.525	6.738	7.136	7.392	7.564	<b>8.063</b>	<b>106,60</b>		
<i>Obrazovanje</i>	2.193	5.498	5.484	5.446	6.155	6.147	6.391	6.580	6.802	7.285	7.816	<b>7.934</b>	<b>101,51</b>			
<i>Stručne, znanstvene tehničke djelatnosti</i>	i	2.783	6.962	7.093	7.081	6.224	6.323	6.723	7.058	7.282	7.409	7.862	<b>8.203</b>	<b>104,34</b>		
<i>Od toga:</i>																
- <i>Znanstveno istraživanje razvoj</i>	i						8.406	8.485	8.982	9.166	9.454	9.969	10.680	<b>10.809</b>	<b>101,21</b>	
<i>Zdravstvena zaštita i socijalna skrb</i>		2.785	6.472	6.408	6.395	6.609	6.696	7.004	7.221	7.519	8.195	8.808	<b>8.897</b>	<b>101,01</b>		
<i>Od toga:</i>																
- <i>Zdravstvena zaštita</i>							7.118	7.263	7.573	7.811	8.168	8.807	9.547	<b>9.567</b>	<b>100,21</b>	
- <i>Socijalna skrb</i>							4.723	4.751	4.968	5.294	5.660	5.947	6.188	<b>6.280</b>	<b>101,49</b>	
<i>Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje</i>		2.653	6.174	6.052	6.031	6.455	6.552	6.871	7.126	7.488	7.996	8.391	<b>8.550</b>	<b>101,89</b>		
<b>UKUPNO SVI:</b>	<b>2.377</b>	<b>5.478</b>	<b>5.515</b>	<b>5.533</b>	<b>5.594</b>	<b>5.685</b>	<b>5.985</b>	<b>6.242</b>	<b>6.457</b>	<b>6.763</b>	<b>7.129</b>	<b>7.481</b>	<b>104,93</b>			

Izvor: Državni zavod za statistiku, Statistika u nizu, tablica 9.3.6., svibanj, 2022.god.

#### **Uvodne napomene**

Promjene glede pristupa statističkoj obradi istih podataka, DZS izvršio je 2016. god.

Da ne ponavljamo, detalje, čitatelj može pronaći u svakom broju Časopisa u razdoblju od 1.1.2016. do Časopisa br. 2/22., koji je dostavljen članovima u travnju 2022.god.

**Analiza plaće za razdoblje I-III/22.god. i odnos prema prosječnoj plaći svih 1997.god., znači u rasponu 24 g. i prema prosječnoj plaći 2021.g. ostvarene u pravnim osobama**

U ovom broju Časopisa izostavili smo podatke za 2011.god., da bismo u tablici mogli osigurati kolonu sa podacima o plaćama za 2022.god.

U ovom broju Časopisa kao i u prethodnima, obrađujemo temu o plaćama, prema podacima DZS, za razdoblje 2012. do I-III/2022., ali i usporedbu sa 1997.god. (vidi tablicu br. 1.) Ispada da su neto plaće, mjereno prosjekom/radnik, zaposlenih u RH u pravnim osobama, za razdoblje I-III/2022/1997. (2.377,00 kn) znači 25 g., porasle za **214,72 % (indeks 314,72)**, ili prosječno **12,59 %-tih poena/godina**, ili prosječno 1,05 %-tih poena/mjesec (25 g - 7.481,00 kn/I-III/22 : 2.377,00 kn/1997.g.). Prosječni rast plaće za I-III/2022., mjereno istim parametrima, kako je navedeno za usporedbu prosječnih plaća npr. 2021. u iznosu od 7.129,00 kn rezultira rastom plaće za 4,93 %. To znači, da su praktično plaće u razdoblju I-III/2022. god. u odnosu na prosjek svih zaposlenih u pravnim osobama 2021.god.rasle/porasle za 4,93 %.

Ta činjenica imati će odraza i na visinu bruto plaće, a u konačnosti i na utvrđivanje postotka rasta aktualne vrijednosti boda za izračun mirovine, prema članku 88. Zakona o mirovinskom osiguranju – navaja 5 % od 1.7.o.g. - (ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50 %, stopa usklađenja mirovine određuje se tako da se zbroji 30 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i stope promjene prosječne bruto plaće ili o b r n u t o)

Ako usporedimo rast plaće, mjereno istim parametrima, ali za z a d n j i h **10 g.**, tj. plaća I-III/ 2022. (7.481,00) /Ø plaća 2012.g.(5.478,00 kn – svi zaposleni u pravnim osobama), možemo konstatirati da su plaće p o r a s l e **36,56 %** ili prosječno cca **3,66 %-tih poena/godina**.

#### Zaključak:

Iz tablice br. 1 i dalje je vidljivo, da su od nabrojenih djelatnosti državne/javne uprave i javnih službi plaće porasle samo u jednoj djelatnosti – Financije i djelatnosti osiguranja – mjereno postotkom rasta više od prosječnog rasta svih zaposlenih u pravnim osobama RH, što je iznimka od dosadašnjeg pravila da su takoreći sve djelatnosti javnih i državnih službi imale veći postotak rasta od postotka rasta svih. Posebno iznenađuju da je zdravstvena djelatnost zabilježila rast plaće samo sa 0,21 %.

#### ANALIZA PODATAKA IZ TABLICE BR. 6

##### • Djetalnost Financija

Djetalnost Financija i osiguranja ostvarila je rast plaće sa 6,00 % više od prosjeka 2021.god. Unutar te grupacije. Najveću stopu rasta ostvarili su zaposleni u Financijskim uslužnim djelatnostima osiguranja/reosiguranja i to za 1,45 %-tih bodova više od prosjeka grupacije.

Sve ostale djelatnosti javnih službi i državne uprave zabilježili su manju stopu rasta u navedenom razdoblju u odnosu na prosjek 2021.god., prema stopi rasta zaposlenih u pravnim osobama RH.

##### Najveća Ø neto plaća ostvarena u podgrupacijama, navedenih grupacija iz tablice br. 6

Najveću prosječnu neto plaću u apsolutnom iznosu u razdoblju I-III/2022.god., ostvarili su zaposleni u Financijskim uslužnim djelatnostima sa 11.213,00 kn i stopom rasta 5,32 %, koje ulaze u grupaciju Financijske djelatnosti i osiguranja. Ta stopa rasta manja je od prosjeka grupacije za cca 0,68 %-tih bodova. Apsolutni iznos prosječne plaće za tu podgrupaciju – Financijske uslužne djelatnosti –

veći je od iznosa prosječne neto plaće ostvarene u pravnim osobama RH za 49,89 % ili za 3.732,00 kn neto/mjesec.

Prosječnu veću plaću od prosjeka svih ostvarili su i zaposleni u Zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi sa 8.897,00 kn koja je time bila veća od prosjeka svih za 18,93 %. Nakon toga veću prosječnu plaću ostvarili su i zaposleni u Javnoj upravi sa 8.550,00 kn ii 14,29 % više od prosjeka svih, pa zatim zaposleni u grupaciji Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti sa 8.203,00 kn ili 9,65 % više od prosjeka svih. Zaposleni u obrazovanju ostvarili su prosječnu plaću 7.934,00 kn ili 6,05 % više od prosjeka svih zaposlenih u pravnim osobama RH.

#### ANALIZA PLAĆA U REALNOM SEKTORU

Neto plaće u realnom sektoru, u pravnim osobama, po grupacijama djelatnosti

Tablica br. 7.

Re d. br.	Naziv grupacije/djelat- nosti	Ø2021.	Ø I- III/22.	Index 4/3
1	2	3	4	5
A	Poljoprivreda, Šumarstvo i	6.082	6.364	104,64

	<i>ribarstvo</i>			
B	<i>Rudarstvo i vađenje</i>	8.219	8.098	98,53
C	<i>Prerađivačka industrija</i>	6.566	7.089	107,97
D	<i>Opskrba el.energijom, plinom i...</i>	9.269	9.350	100,87
E	<i>Opskrba vodom, gospodarenje s otpadom</i>	6.451	6.586	102,09
F	<i>Građevinarstvo</i>	5.735	6.018	104,93
G	<i>Trgovina na veliko i malo</i>	6.406	6.833	106,67
H	<i>Prijevoz i skladištenje</i>	6.767	6.956	102,79
I	<i>Djelatnost pružanja smještaja te pripreme hrane</i>	5.567	5.905	106,07
J	<i>Informacije i komunikacije</i>	9.784	10.517	107,49
L	<i>Poslovanje nekretninama</i>	6.615	6.935	104,84
N	<i>Administrativne i pomoćne djelatnosti</i>	5.336	5.776	108,25
R	<i>Umjetnost, zabava i rekreacija</i>	6.604	6.872	104,06
S	<i>Ostale uslužne djelatnosti</i>	5.660	6.177	109,13
	<i>UKUPNO, IZ TABLICE BR. 1. I OVE TABLICE – SVI ZAPOSLENI U PRAVNIM OSOBAMA U RH</i>	7.129	7.481	104,93

*Izvor:* DZS, Statistika u nizu, svibanj 2022.god.

**Napomena 1:** Neprivredne djelatnosti zastupljene su u tablici br. 1. Zbog toga, kontinuitet slova abecede, koja služe kao oznaka djelatnosti u ovoj tablici je prekinut za one djelatnosti koje su navedene u tablici br. 1.

**Napomena 2:** Prosječna neto plaća svih zaposlenih u pravnim osobama u RH u razdoblju 2021. iznosiла је **7.129,00 kn** neto, 2020.g. i **6.763,00 kn** neto, a 2019. **6.457,00 kn** neto (podatke ponavljamo radi usporedbе prosječne neto plaće/djelatnosti/grupacije sa svima u RH/navedena godina)

*Komentar:* I. Gabrilo, dipl. iur.

Iz prikaza je vidljivo da su **Najveću** prosječnu neto plaću u razdoblju I-III/2022.god/grupacija ostvarili su zaposleni u grupaciji *Informacije i komunikacije* pod oznakom „J“, sa **10.517,00 kn neto** sa postotkom rasta od 7,49 % u odnosu na prosjek 2021.god. Time je prosječna plaća te grupacije bila za 40,58 % veća od prosjeka zaposlenih u pravnim osobama RH ili za 3.036,00 kn neto/mjesec više.

Nakon te grupacije drugu, po visini ostvarili su zaposleni u grupaciji Opskrbe električnom energijom, zatim zaposleni u grupaciji Rudarstva i vađenja itd.

Najveći postotak rasta prosječne neto plaće ostvarili su radnici zaposleni u Ostalim uslužnim djelatnostima sa 9,13 %, što je logično, jer su zaposleni u toj grupaciji ostvarili u 2021.god. ostvarili prosječnu neto plaću manju od 6.000,00 kn neto/zaposleni, po prilici u istom iznosu kao zaposleni u Administrativnim i pomoćnim djelatnostima, Djelatnosti pružanja smještaja, te djelatnosti Građevinarstva (pravilo je, niža osnovica i sa manjim iznosom povećanja može iskazati relativno veću stopu rasta).

#### **Plaće u grupacijama prema broju zaposlenih od 1.348.694 (dalje: UB), sa stanjem 31.3.2022.**

**Grupacije/djelatnost SA NAJVEĆIM BROJEM ZAPOSLENIH RADNIKA,** računajući sa stanjem 31.3.2022.g. registrirale su prosječne neto plaće, računajući prema prosjeku plaće svih 2021. god., kako slijedi:

1. Prerađivačka industrija sa **230.023** zaposlenih ili 17,05 % UB (31.3.3033..god. = **1.348.694 radnika**), ostvarili su prosječnu neto plaću u iznosu od **7.089,00 kn**, ili **94,76 %** prosječne neto plaće svih zaposlenih u pravnim osobama (ZPPO) za razdoblje I-III/2022., i to sa povećanjem za 7,97 % u odnosu na svoj prosjek za 2021.god.
2. Trgovina na veliko i malo sa **206.788** zaposlena ili 15,33 % UB ostvarila je prosječnu neto plaću u iznosu od **6.833,00 kn** ili 91,34 % prosjeka svih ZPPO iz tablice br. 2. ostvarene u istom razdoblju, sa rastom svoje plaće od 6,67 %.
3. Obrazovanje sa **123.663** zaposlenih ili 9,17 % UB, ostvarili su prosječnu neto plaću u iznosu od **7.934,00 kn** ili 6,05 % više od prosjeka svih iz tablice br. 1., tj. ZPPO, sa stopom rasta 1,51 % u odnosu na prosjek 2021.god.
4. Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje sa **109.874** zaposlenih ili 8,15 % UB ostvarili su prosječnu neto plaću u iznosu od **8.550,00 kn** ili 14,29 % više od prosjeka svih iz tablice br. 1., sa stopom rasta 1,89 %.
5. Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi sa **105.669** zaposlenih ili 7,83 % UB, a ostvarili su prosječnu neto plaću u iznosu od **8.897,00 kn** ili 18,93 % više od prosjeka svih ZPPO iz tablice br. 1., sa stopom rasta 1,01 %
6. Građevinarstvo sa **105.244** zaposlenih ili 7,80 % UB ostvarila je prosječnu neto plaću u iznosu od **6.018,00 kn** ili 80,44

- % prosječne neto plaće svih ZPPO iz tablice br. 1, sa stopom rasta od 4,93 %
7. Djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane sa **66.053** zaposlenih ili 4,90 % UB, ostvarila je prosječnu neto plaću u iznosu od **5.905,00 kn** ili cca 78,93 % prosječne neto plaće svih ZPPO iz tablice br. 1., sa stopom rasta 6,07 % u odnosu na plaću 2021.god.,
  8. Prijevoz i skladištenje **73.231** ili 5,43 % UB, ostvarila je prosječnu neto plaću u iznosu od **6.956,00 kn** ili 62,98 % od prosjeka svih ZPPO, iz iste tablice, sa stopom rasta 2,79 %
  9. Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti sa **66.036** zaposlenih ili 4,90 % UB, ostvarili su prosječnu neto plaću **8.203,00 kn** ili 9,65 % više od prosjeka svih ZPPO iz tablice br. 1., sa stopom rasta 4,34 %
  10. Informacije i komunikacije sa **50.146** zaposlenih ili 3,72 % UB, ostvarili su prosječnu neto plaću **10.517,00 kn** ili 40,58 % više od prosjeka svih iz tablice br. 1., sa stopom rasta 7,49 % u odnosu na prosječnu plaću 2021.god.

11. Itd.

*Podaci o NAJVIŠOJ i NAJNIŽOJ plaći isplaćenoj u podgrupaciji, bez obzira na pripadnost bilo kojoj od navedenih grupacija iz tablice br. 2*

#### Najveća prosječna plaća

*Najveću prosječnu neto plaću ostvarili su zaposleni u podgrupaciji Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda, pripadnici grupacije Prerađivačka industrija sa **13.097,00 kn**, koja je time bila za **75,07 %** veća od prosječne plaće svih zaposlenih u pravnim osobama RH odnosno već od prosjeka svoje grupacije za **84,75 %** (7.089,00 kn).*

*Na 2. mjesto razvrstani su zaposleni u pogrupaciji Informacijske uslužne djelatnosti sa **12.674,00 kn**, koja je time bila za **69,42 %** veća od prosječne plaće svih zaposlenih u pravnim osobama RH, odnosno veća od prosjeka svoje grupacije za **20,51 %**.*

*Na 3. mjesto razvrstani su zaposleni u Zračnom prijevozu sa **11.631,00 kn** ili **55,47 %** više od prosjeka svih, ili **67,21 %** više od prosjeka svoje grupacije Prijevoz i skladištenje.*

#### Podatak o djelatnostima u kojima su ???

*Prosječnu neto plaću manju od **11.000,00 kn** a manju od **12.000,00 kn** ostvarili su zaposleni u podgrupaciji Financijske i uslužne djelatnosti grupacije Financije/osiguranje sa **11.213,00 kn**, zatim u podgrupaciji Proizvodnje duhanskih proizvoda sa **11.165,00 kn**.*

*Prosječnu neto plaću veću od **10.000,00 kn** a manju od **11.000,00 kn** ostvarili su zaposleni u djelatnosti Promidžbe i istraživanje tržišta sa **10.854,00 kn**, zatim u Telekomunikacijama sa **10.794,00 kn**, itd.*

#### Najniža prosječna plaća

*NAJNIŽE prosječne neto plaće utvrđene su u podgrupacijama grupacija od A – U, u rasponu od **4.000,00 – 5.000,00 kn**, ne manje.*

*Rang lista takvih plaća je:*

**1. 4.851,00 kn** isplaćena u podgrupaciji Zaštitne i istražne djelatnosti, koja je time bila zastupljena sa **64,84 %** prosjeka svih, ili sa **83,98 %** prosjeka pripadajuće grupacije Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti

**2. 4.945,00 kn** isplaćena u podgrupaciji Proizvodnja odjeće grupacije Prerađivačka industrija koja je time bila zastupljena sa **66,10 %** u iznosu prosječne neto plaće svih u RH, odnosno bila zastupljena sa **69,76 %** prosječne plaće svih podgrupa iste grupacije Prerađivačka industrija.

**3. mjesto sa 4.956,00 kn** razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Ostale osobne uslužne djelatnosti, koja je time bila zastupljena u prosječnoj plaći svih u RH ZPPO sa **66,25 %**, odnosno u prosječnoj plaći grupacije Ostale uslužne djelatnosti sa **80,23 %**.

**4. sa 5.014,00 kn** zaposleni u djelatnosti Ostale uslužne djelatnosti i koja je time bila zastupljena u prosječnoj plaći svih ZPPO u RH, sa **65,11 %**, odnosno u prosječnoj plaći svoje grupacije sa **82,01 %**.

**5. sa 5.164,00 kn** zaposleni u Proizvodnji kože i srodnih proizvoda ili **69,03 %** u prosječnoj plaći svih ZPPO u RH, odnosno **72,84 %** u prosječnoj plaći grupacije Prerađivačka industrija.

Itd.

*Odnos najviše i najniže isplaćene prosječne neto plaće isplaćene u pravnim osobama u RH, za razdoblje I-III/2022.god.*

*Odnos najviše isplaćene prosječne neto plaće (**13.097,00 kn**) iz podgrupacije Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda grupacije Prerađivačka industrija i najniže (**4.851,00 kn**) u podgrupaciji Zaštitne istražne djelatnosti, grupacije Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti = **2,70 : 1,00.***

**Plaća/€ - neto plaća preračunata u €**

**Prosječna neto plaća svih za razdoblje I-III/2022.god. od 7.481,00 kn/mjesec izražena u € = 992,37 kn**

**U RH, prosječna neto plaća /radnik/mjesec za – I-III/2022. god.. izražena u € za isto razdoblje iznosila je 992,37 €, prema Ø srednjem tečaju I-III/2022 = 7,5385 (izvor: tečajna lista HNB- I.III/2022.g.).**

**Prikaz Ø neto plaće za razdoblje od 2007.god. do I-III/2022 izražen u €, prema tečajnici HNB, prosječni tečaj €/kn bio je:**

**a) prema parametru Ø tečaja €/godina**

**I-III/22. = 7,5385 kn/€**

**2021.g. = 7,5242 kn/€**

**2020.g. = 7,5331 kn/€**

**2019.g. = 7,4136 kn/€,**

**2018.g. = 7,4141 kn/€,**

**2017.g. = 7,4601 kn/€,**

**2016.g. = 7,5293 kn/€**

**2015.g. = 7,6096 kn/€,**

**2014.g. = 7,6301 kn/€,**

**2013.g. = 7,5735 kn/€,**

**2012.g. = 7,5173 kn/€,**

**2011.g. = 7,4342 kn/€,**

**2010.g. = 7,2922 kn/€,**

**2009.g. = 7,3398 kn/€**

**2008.g. = 7,2227 kn/€**

**2007.g. = 7,3361 kn/€**

**Komentar:** Prosječni tečaj za I-III/2022.god. od 7,5385 kn/€ uklapa se u prosječni tečaj veći od 7,5 kn/€ ostvaren u razdoblju od 2012. – 2016. god.

Za 2014. i 2015.god., prosječni tečaj €/kn bio je veći i od 7,6 kn/€.

Ostvareni prosječni tečaj veći od 7,4 a manji od 7,5 kn/€ ostvaren je u razdoblju 2017 – 2019 god. i 2011. god.

Prosječni tečaj veći od 7,3 a manji od 7,4 kn/€ ostvaren je u 2009. i 2007. god.

Prosječni tečaj veći od 7,2 kn/€ a manji od 7,3 ostvaren je 2010. i 2008. god.

Uspoređujući iznos najvišeg iznosa tečaja od 7,6301 iz 2014.god. sa najnižim iznosom tečaja iz 2008.god. – godine početka svjetske ekonomske krize - 7,2227, dobijemo podatak da je tečaj 6 godina nakon 2008.god. porastao za 5,64 %. Prosječni tečaj ostvaren u razdoblju cijele 2021.god. bio je veći od prosječnog tečaja iz 2008.god. za 4,17 %, odnosno, bio je manji od najvišeg iznosa tečaja iz 2014.god. za 1,39 %-tna boda.

Najniži iznos tečaja iz 2008.god. od 7,2227 ostvaren je u godini vrhunca ekonomske krize u svijetu, da bi slijedećih godina od 2009. nastavio rast, kako bi 2014.god. u RH dosegao vrhunac iznosa vrijednosti. Taj podatak za RH značio je kulminaciju inflacije, tj. prilagodbe BDB-a RH visini razvijenih zemalja, nakon ulaska RH u EU 2013.god. Slijedećih godina inflacija se počela smanjivati, čime je dosegla razinu 2011.god. Za cijelu 2021.god. iznos tečaja od 7,5242 produkt je pada ekonomskih/gospodarskih aktivnosti u RH i pada BDP-a zbog utjecaja pandemije CORONA virusa proglašene u ožujku 2020.god. (usporedba iznosa tečaja 7,5242 sa 7,5331 iz 2020.god., daje podatak o padu inflacije za 0,12 %-tih bodova).

**b) prema iznosu iz tablice broj 1.**

**2021.g.= 947,48 € (7.129,00 kn/7,5242)**

**2020.g.=897,77 € (6.763,00 kn /7,5331 kn/€)**

**2019.g.=870,97 € (6.457,00 kn/7,4136 kn/€),**

**2018.g.=841,91 € (6.242,00 kn/7,4141 kn/€),**

**2017.g.=802,27 € (5.895,00 kn/7,4601 kn/€),**

**2016.g.=755,05 € (5.685,00 kn/7,5293 kn/€),**

**2015.g.=735,12 € (5.594,00 kn/7,6096 kn/€),**

**2014.g.=725,15 € (5.533,00 kn/7,6301 kn/€),**

**2013.g.=728,19 € (5.515,00 kn/7,5735 kn/€),**

**2012.g.=728,72 € (5.478,00 kn/7,5173 kn/€),**

**2011.g.=731,89 € (5.441,00 kn/7,4342 kn/€),**

**2010.g.=732,70 € (5.343,00 kn/7,2922 kn/€),**

**2009.g.=723,59 € (5.311,00 kn/7,3398 kn/€),**

**2008.g.=716,91 € (5.178,00 kn/7,2227 kn/€),**

**2007.g.=659,89 € (4.841,00 kn/7,3361 kn/€).**

## **P R O S J E K**

### **BRUTO PLAĆE PO ZAPOSLENOM U PRAVNIM OSOBAMA U RH ZA RAZDOBLJE I-III/2022. g., I INDEX Ø I-III/2022/Ø 2021.**

Tablica br. 8

<b>Prosječna brutto plaća/radnik/godina u kn u RH</b>													<b>Mjesečna osn. za obrač. dopr. za obveznu osiguranja (MO i ZO), za ZRPP<sup>1)</sup>, liječnike i dr. VSS, za tzv. slobodna zanimanja – profesionalne djelatnosti/dohodaši i koji utvrđuju dobit,</b>
2010.	2012.	2013	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019	2020.	2021	I- III/202 2/ 2021.		

7.679	7.875	7.939	7.953	7.610	7.752	8.055	8.448	8.766	9.216	9.599	10.143	105,67	iznosi 10.490,70 kn <sup>2)</sup> , ili za 3,88% više, a za privatnike djelatnosti m.s. zub.teh. i fizirot./dohodaši <sup>3)</sup> , iznosi 6.199,05 kn, odnosno – cca 3,88% veća, a koji utvrđuje dobit 10.490,70 kn (primjena 01.01.2022.g.) Izvor: Naredba o iznosima osnovicama za obračun doprinosa za 2022.g., NN, 120/21
<b>Prosječna bruto plaća/radnik/zdravstvo</b>													
9.520	9.565	9.626	9.543	9.806	10.017	10.636	11.185	12.324	13.150	13.158	100,06	zdravstvo/Ø RH = index 129,72	

Izvor: Mjesečno statističko izvješće – Državni zavod za statistiku br. 2/97, 2/05, 2/06., 2/07., 2/08., 2/09., 2/10., 2/11., 2/12., 2/13. 2/15., 4/15. i Statistika u nizu, DZS, svibanj 2022.god., tablica 9.3.8.

**Napomena:** Iz evidencije izbrisani su podaci od 1997 – 2010. , da bismo osigurali prostor za prezentaciju podataka za razdoblje 2010 – 2022g. Prosječna bruto plaća svih za 2010.g., kao početna godina analize prethodnog razdoblja od 11 godina, računajući do 2022.god. iznosi je 7.679 kn/mjesec (podatak, da bi se koristio u eventualnim analizama, kao komparativni podatak). Ispada da su bruto plaće svih u pravnim osobama u RH, u razdoblju od 11 godina povećavane/rasle ukupno cca 24,05 % ili 2,10 %-tina poena/godina.

Mora se naglasiti da je od 01. 01. 2016.g. promijenjena metodologija izračuna bruto plaće, iz razloga kako je navedeno i za izračun neto plaće, u/za tablicu br. 1. Zbog toga je prosječna bruto plaća za 2015.g. manja od prosjeka iskazanih bruto plaće računajući od prosjeka 2009.g., pa sve do 2015.g.

Iznos prosječne bruto plaće za I-III/2022. god. od 10.143 kn, na godišnjoj razini ( $\bar{x} \times 12$ ) daje procijenjeni/pretpostavljeni iznos od **121.716 kn bruto**. Taj iznos, mogao bi predstavljati osnovicu za izračun mirovine, kada se bruto plaća/osiguranik/godina uspoređuje sa bruto plaćom svih/godina, na radu u pravnim osobama, pa tako i za 2022.god. Koeficijent razlike bio bi veći u korist korisnika mirovine, računajući za godine u kojima je prosječna bruto plaća/godina bila manja od tog iznosa. Ako će imaginarni radnik ostvariti prosječnu bruto plaću u cijelom radnom vijeku/godina do nivoa prosječne plaće za 2010.god., što znači do 92.148,00 kn/godinu, a prosječna bruto plaća za razdoblje 2010 – 2022. god. bi iznosila prosječno 10.143,00 kn/mjesec ili za godinu 121.716,00 kn bruto, navedeni imaginarni osiguranik ostvario bi u navedenom razdoblju prosječni koeficijent razlike 1,0/godina, za cijelo 11-godišnje razdoblje . No, to je samo teoretska pretpostavka, jer je znano/evidentirano, da su se bruto plaće u navedenom razdoblju mijenjale prema stopama rasta, kako je navedeno u prethodnim analizama u istom Časopisu.

Iznos prosječne bruto plaće ostvarene za razdoblje god. od **10.143,00kn**, ostvaren je kao produkt rasta u odnosu na 2021.god. prema stopi od 5,66 %.

Isti prosječni iznos bruto plaće ostvaren za 2022. od 10.143,00 kn, rezultirao bi sa bruto iznosom od 121.716,00 kn = osnovica za izračun mirovine (prosječna bruto plaća kandidata za korisnika

mirovine, uspoređuje se sa navedenim iznosom na godišnjoj razini, da bi se dobio koeficijent razlike koji se pribraja ostalim koeficijentima za razdoblje osiguranja korisnika). Veći godišnji koeficijent i veći zbir svih koeficijenata/razdoblje osiguranja jamči korisniku veći iznos mirovine, nakon obračuna sa polaznim i mirovinskim faktorom, te u konačnosti sa AVM (aktualna vrijednost mirovine).

**1) Iznos osnovice za ZRPP = zdravstvenog radnika privatne prakse čini za izračun i plaćanja doprinosa za obvezna osiguranja za svaku slijedeću godinu, prosječna bruto plaća ostvarena u razdoblju I-VIII prethodne godine, što za buduću 2022.god. znači 9.537,00 kn (u dalnjem tekstu: osnovica). Prema objavi DZSS, objava NN, 118/21., osnovica, na temelju koje će ministar financija posebnom Naredbom utvrditi osnovice osiguranja prema propisanim koeficijentima za svaki osnov iz Zakona o doprinosima, koji se aplicira na navedenu osnovicu, npr. za ZRPP VSS znači koeficijent 1,1 ili osnovica za plaćanje doprinosa 10.490,70 kn/mjesec. Na taj iznos osnovice obračunava se doprinos za MO prema stopi od 20,00 %, odnosno za ZO prema stopi od 16,5 %.**

**3) Osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022.g., za medicinske sestre, zubne tehničare, fizioterapeute (SSS), koji obavljaju djelatnost privatne prakse, utvrđena je u iznosu od **6.199,05 kn** (9.537,00 kn x 0,65) sukladno istoj Naredbi – isti iznos za zubotehničara i fizioterapeuta privatnika, tj. nositelja samostalne profesionalne djelatnosti.**

Za medicinsku sestru, zubotehničara i fizioterapeuta koji iz poslovanja **utvrđuju dobit** od samostalne djelatnosti, osnovica za obračun doprinosa je **10.490,70 kn** (9.537,00 kn x 1,1)

**4)** Za zdravstvenu djelatnost ističemo iznos bruto plaće zbog praćenja i ocjene, koliko je bruto plaća radnika na radu u zdravstvu/radno mjesto veća ili manja od prosjeka/djelatnost zdravstva i socijalne skrbi.

**5) Prosječna bruto plaća ostvarena u djelatnosti zdravstva** u promatranoj razdoblju iznosi **13.158,00 kn** i veća je za **29,72 % od prosječne bruto plaće svih zaposlenih u pravnim osobama u RH** i to ne samo zbog relativno veće KV strukture zaposlenih u zdravstvu u odnosu na prosjek RH/djelatnosti iz NKD, već i zbog enormnog obračuna prekovremenih sati (vidi Izvješće državne revizije iz 2018.god.). U bivšoj SFRJ ta razlika iznosila je cca 24,00 %. To znači, da je prosječna KV struktura zaposlenih u zdravstvu u RH danas za cca 14 %-tnih bodova veća u odnosu na prosječnu KV strukturu svih zaposlenih u pravnim osobama??

Prosječna bruto plaća veća je od prosječne neto plaće obračunate/isplaćene zaposlenima u pravnim osobama za isto razdoblje za **35,58 %** ( $10.143,00 \text{ kn} / 7.481,00 \text{ kn}$ ). Bruto plaća povećava se za doprinos „na“ plaću za zdravstveno osiguranje ili za 16,5 % i

daje iznos troška/zaposleni od **11.817,00 kn** ( $10.143,00 \times 116,5$ ) = trošak za zaposlenog radnika u pravnim osobama. Ako taj iznos usporedimo sa prosječnom neto plaćom svih zaposlenih u pravnim osobama RH, ostvarenoj za isto razdoblje od 7.481,00 kn, dobijemo indeks 157,96 ili **57,96 %** veći II. bruto iznos = trošak za zaposlenog radnika, od isplaćenog neto iznosa plaće/mjesec.

57,96 %, kao činjenica, traži odgovor, da li je trošak za zaposlene u odnosu na neto iznos plaće previšok, odnosno da li on „davi“ mogućnost poduzetnika/poslodavca povećati neto iznose plaće svojih radnika, jer on na tržištu nastupa sa troškom koji je 57,96 % veći od neto iznosa koji bi on htio isplatiti radniku (doprinos za MO „iz“ bruto plaće), porez/prirez + doprinos za zdravstveno osiguranje, obračunat na bruto iznos plaće.

\* \* \* \* \*

## PODACI O KORISNICIMA MIROVINE

**Pregled osnovnih podataka o stanju u mirovinskom osiguranju, prema podacima za III/2022.god. – isplata u IV/2022.god.**

a) za korisnike mirovina koji su pravo mirovinu ostvarili prema Zakonu o MO

Tablica br. 9.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina	Prosječni mir.staž (G; M)	Prosječna dob korisnika (G; M)
1	2	3	4	5
Starosna	494.162	2.905,10	31; 08	74; 11
Starosna za dugogodišnjeg osiguranja – čl.35. ZOMO	43.967	3.828,21	42; 06	65; 11
Starosna, prevedena iz invalidske	78.901	2.568,83	24; 09	74; 02
<b>Ukupno starosna</b>	<b>617.030</b>	<b>2.927,88</b>	<b>31; 06</b>	<b>74; 02</b>
Prijevremena starosna mirovina	206.883	2.808,58	36, 00	68; 06
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca	366	3.097,02	35, 07	63; 06
<b>Sveukupno starosna</b>	<b>824.279</b>	<b>2.898,01</b>	<b>32, 08</b>	<b>72; 09</b>
Invalidska	100.576	2.192,15	21; 10	62; 06
Obiteljska	213.459	2.184,34	28; 06	72; 08
<b>Ukupno</b>	<b>1,138,314</b>	<b>2.701,82</b>	<b>30; 11</b>	<b>71; 10</b>

<i>Prosječna starosna mirovina sa stažom od 40 i više godina</i>	106.492	4.153,23	42; 09	74: 07
<i>Prosječna ukupna mirovina s mirovinskim stažem 40 i više god.</i>	211.395	3.766,63	42 ; 03	72; 07
<i>Korisnici najniže mirovine određene prema ZOMO</i>	275.549	1.830,70	27; 08	-
<i>Korisnici najviše mirovine određene prema Zakonu o najvišoj mirovini</i>	1.745	7.596,20	37;05	-

*Izvor: WEB stranica HZMO, travanj 2022.god.*

*Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.*

*Usapoređujući iznijete podatke sa stanjem 31.3.2022.god. u odnosu na stanje 31.12.2021.god., znači za 3 mjeseca poslije, broj korisnika starosne mirovine pod red.br. 4. smanjen je za cca 2.000 korisnika. Njihova prosječna mirovina također je manja, što je*

*produkt povećane aktualne vrijednosti boda sa 1.1.2022.god. Ostali podaci o prosječnom mirovinskom stažu i prosječnoj dobi su identični. Sveukupan broj korisnika starosne mirovine povećan je za cca 1000, a neznatno i prosječna mirovina, dok je prosječan staž i životna dob korisnika ostao isti.*

**b) korisnici koji su pravo na mirovinu PRVI PUTA ostvarili u 2022.godini, prema istom Zakonu – NOVI KORISNICI**

Tablica br. 10

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina	Prosječni mir.staž (G; M)	Prosječna dob korisnika (G; M)
1	2	3	4	5
Starosna	3468	2.090,63	29; 01	64; 08
Starosna za dugogodišnjeg osiguranja – čl.35. ZOMO	1464	3.361,06	41;09	61; 11
<b>Ukupno starosna</b>	<b>4932</b>	<b>2.467,74</b>	<b>30; 06</b>	<b>63: 10</b>
Prijevremena starosna mirovina	1130	2.716,68	37; 102	59,11
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca	3	3.644,,33	39,11	60,00
<b>Sveukupno starosna</b>	<b>6065</b>	<b>2.514,71</b>	<b>32,00</b>	<b>63,01</b>
Invalidska	494	2.056,37	24,05	54,11
Obiteljska	3277	2.317,73	30,06	64,10
<b>Ukupno</b>	<b>9836</b>	<b>2.426,06</b>	<b>31,00</b>	<b>63,03</b>

*Izvor: WEB stranica HZMO, travanj 2022.god.*

*Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.*

*Ako usporedimo navedene podatke za razdoblje I-III/22. sa istim podacima, za isto razdoblje prema izvedenom prosjeku/mjesec x 3*

*za 2021.god. iz Časopisa „PP“ br.6/21. (svođenje na isti nazivnik) možemo zaključiti da je broj korisnika starosne mirovine pao za cca 2000 korisnika, starosne mirovine za dugogodišnjeg*

osiguranika povećan za cca 1000 osiguranika a ukupan broj korisnika starosne mirovine smanjen za skoro 2500 korisnika. Broj korisnika prijevremene starosne mirovine smanjen je za cca 700 korisnika, a broj sveukupnih grupa korisnika starosne mirovine smanjen je za cca 3000 korisnika. Broj korisnika invalidske mirovine smanjen je za cca 100 korisnika, a korisnika obiteljske mirovine za cca 100 korisnika.

Sveukupan broj korisnika svih grupa mirovine smanjen je za cca 3000 korisnika. Odgovor na ovu konstataciju daje podatak o broju korisnika kojima je prestalo pravo na mirovinu – uzrok smrti, u tablici koja slijedi:

**c) korisnici mirovina kojima je u 2022.god. PRESTALO PRAVO NA MIROVINU – uzrok smrt**

Tablica br. 11

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječna neto mirovina	Prosječni korištenje prava na mirovinu

1	2	3	4
Starosna	9560	2715,92	22,00
Invalidska	1060	2387,75	19,11
Obiteljska	3470	2311,93	18,10
<b>Ukupno</b>	<b>14090</b>	<b>2591,74</b>	

Izvor: WEB stranica HZMO, travanj 2022.god.

**Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.**

Usapoređujući navedene podatke I-III/22. sa istim, ali izvedenim podacima za isto razdoblje ali svođenjem podataka 2021.g. na prosjek/mjesec x 3 (isti nazivnik), dobijemo podatak da je broj korisnika starosne mirovine smanjen za cca 500 korisnika invalidske mirovine za cca 400, broj korisnika obiteljske mirovine za cca 200 a ukupan broj korisnika smanjen za cca 1200 korisnika. Podaci o prosječnoj mirovini i prosječnom vremenu korištenja prava jesu/nisu relevantni za sadržaj ovog komentara.

**Neke kategorije korisnika kojima su mirovine priznate i/ili određene prema posebnim propisima**

Tablica br. 12

Kategorije korisnika mirovine	Broj III/22	korisnika	Prosječna mirovina	Prosječni staž GG/MM
1	2	3	4	
Djelatne vojne osobe	15.840	4.166,18	30,11	
Pripadnici hrvatske domovinske vojske od 1941 – 1945	2.494	2.681,44	33,04	
Bivši politički zatvorenici	2.334	4.205,99	33,02	
Hrvatski branitelji iz domovinskog rata	70.876	6.263,46	18,07	
Pripadnici bivše JNA	4.240	3.482,84	-	
Sudionici NOR-a	6.319	3.109,92	29,06	
Zastupnici u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda i Glavni državni revizor	686	10.675,09	32,10	
Članovi Izvršnog vijeća Sabora, Saveznog izvršnog vijeća	74	3.625,27	28,11	
Redoviti članovi HAZU	131	9.589,31	42,00	
Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane	6765	3.569,08	6,09	

**Komentar:** Uspoređujući iznijeti podatak registriran za ožujak 2022.god. sa podatkom za isti osnov registriran za prosinac 2021.god.

ispada, da su podaci po prilici identični, sa vrlo malim odstupanjima. Najveća razlika registrirana je za podatak pripadnika Hrvatske domovinske

vojske 1941 – 1945, gdje je registrirano smanjenje za cca 200 korisnika. Također, registriran je manji broj korisnika za grupu pripadnika bivše JNA također za 200, kao i pripadnika sudionika NOR-a za cca 400 sudionika manje ili za cca 6 %-nih bodova manje.

Iznosi prosječnih mirovina povećani su samo za %-tke glede promjene aktualne vrijednosti mirovine s primjenom 1.1.2022.god. i to za 2,24%.

I dalje važi konstatacija autora ovog komentara da su mirovine korisnika za isti osnov stjecanja npr. zastupnika u Hrvatskom saboru/članova Vlade u odnosu na bivše članove Izvršnog vijeća Sabora i Saveznog Izvršnog vijeća neopravdano različite u korist sadašnjih članova Sabora – razlika cca 3 puta ili 7.050,00 kn neto ??

- Korisnici mirovina prema svotama mirovina, vrstama mirovinama i prosječnim mirovinama, koji su pravo na mirovinu ostvarili prema ZMO-u – podaci za ožujak 2022. – isplata u ožujku 2022.*

SKUPINA MIROVINA	BROJ KORISNIKA I % PREMA UKUPNOM BROJU KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
1	2	3
do 500,00 kn	88.714 ili 7,79 % UB*	234,07 kn ili 8,66 % prosječne mirovine svih (PMS)
500,01 – 1.000,00 kn	59.160 ili 5,20 % UB	748,42 kn ili 27,70 % PMS
1.000,01 – 1.500,00 kn	99.678 ili 8,76 % UB	1.251,17 kn ili 46,31 % PMS
1.500,01 – 2.000,00 kn	134.221 ili 11,79 % UB	1.773,42 kn ili 65,64 % PMS
2.000,01 – 2.500,00 kn	187.671 ili 16,49 % UB	2.261,24 kn ili 83,69 % PMS
2.500,01 – 3.000,00 kn	141.144 ili 12,40 % UB	2.736,71 kn ili 101,29 % PMS
3.000,01 – 3.500,00 kn	138.087 ili 12,13 % UB	3.221,53 kn ili 119,24 % PMS
3.500,01 – 4.000,00 kn	85.366 ili 7,50 % UB	3.738,51 kn ili 138,37 % PMS
4.000,01 – 4.500,00 kn	70.034 ili 6,15 % UB	4.230,04 kn ili 156,56 % PMS
4.500,01 – 5.000,00 kn	45.545 ili 4,00 % UB	4.732,74 kn ili 175,17 % PMS
5.000,01 – 6.000,00 kn	47.602 ili 4,18 % UB	5.424,08 kn ili 200,76 % PMS
6.000,01 – 7.000,00 kn	22.428 ili 1,97 % UB	6.448,49 kn ili 238,67 % PMS
7.000,01 – 8.000,00 kn	8.686 ili 0,76 % UB	7.441,88 kn ili 275,44 % PMS
više od 8.000,00 kn	9.888 ili 0,88 % UB	9.478,43 kn ili 350,82 % PMS
<b>UKUPNO UMIROVLJENIKA u III/2022.</b>	<b>1,138.314 = 100 %</b>	<b>2.701,82 kn = prosječna mirovina za ožujak 2022. isplaćena u travnju 2022. god. = indeks 100</b>

Izvor: WEB, HZMO, travanj 2022. god.

#### Komentar:

Broj korisnika mirovine, prema podacima iz prethodne tablice, računajući do iznosa ostvarene prosječne mirovine za ožujak/22. od 2.701,82 kn ostvarilo je ukupno 708.871 korisnika ili 62,27 % ukupnog broja (708.871/1138.314). Do tog broja došli smo zbrajajući podatke o broju korisnika od 1. grupe do grupe koji su ostvarili prosječnu mirovinu u rasponu 2.000,01 do 2.500,00 ukupno 569.534 korisnika. Toj grupi korisnika pribrojili smo i one korisnike, koji su u grupi korisnika u rasponu od 2.500,01 – 3.000,00 kn njih 141.144 korisnika

ostvarili mirovinu do nivoa prosječne ili 2.701,82. Stavljući u odnos prosječne mirovine svih od 2.701,82 kn do prosjeka mirovine te grupe korisnika od 2.736,71 kn dobili smo podatak o njihovoј zastupljenosti sa 98,72 % u ukupnom broju te grupe korisnika ili njih 139.337 korisnika. Pribrajući taj broj korisnika u ukupnom broju korisnika za prethodnih 5 grupa korisnika dobili smo ukupan broj od 708.871 korisnika koji su ostvarili mirovinu do nivoa prosjeka svih ili 2.701,82 kn.

To znači, da su korisnici drugih grupa korisnika ostvarili mirovinu veću od prosjeka svih ili njih 429.443 korisnika ili 37,73 % ukupnog

broja. Ako je prosječna neto plaća obračunata/isplaćena za ožujak 2022. iznosi 7.607,00 kn ispada, da su korisnici ostvarili veću mirovinu od 8.000,00 kn samo njih 7.936, jer su u broju od 9.888 bili zatupljeni i korisnici sa ostvarenom mirovinom do nivoa prosječne neto plaće u ožujku od 7.607,00 kn.

Rezimirajući rečeno, samo je 421.497 korisnika ostvarilo prosječnu mirovinu u rasponu od prosječne mirovine do iznosa mirovine veće od 8.000,00 kn. Mirovinu veću od 8.000,00 kn ostvarilo je samo 0,70 % ukupnog broja korisnika mirovine.

- Prosječna mirovina svih kategorija izražena u € = 357,07 €**

Prosječna neto mirovina od **2.701,82 kn/mjesec**, isplaćena u travnju 2022. za ožujak 2022. god., preračunata u €, računajući prema prosječnom srednjem tečaju HNB za III/22.god. od **7,5667 kn/€** (prema tečajnici HNB) daje iznos mirovine od **357,07 €/mjesec**.

#### **P o n a v l j a m o PODATKE KOJI VAM OMOGUĆAVAJU DA SI SAMI IZRAČUNATE SVOJU MIROVINU**

*Prikaz prosječne godišnje plaće/radnik u RH, prema podacima HZMO, koju koriste za izračun mirovinske osnovice/osiguranik*

#### **PROSJEČNA GODIŠNJA NETO /BRUTO PLAĆA U RH/SVEZA SA IZRAČUNOM MIROVINE**

Tablica br. 14.

GODINA	DENOMINIRANA SVOTA DO 1990.	PROSJEČNA GOD. PLAĆA (NETO)	PROSJEČNA GOD. PLAĆA (NETO) - USTAVNI SUD RH	PROSJEČNA GOD. PLAĆA (BRUTO)
1970.	1,51			
1971.	1,88			
1972.	2,21			
1973.	2,50			
1974.	3,15			
1975.	3,89			
1976.	4,52			
1977.	5,37			
1978.	6,52			
1979.	7,89			
1980.	9,57			
1981.	13,00			
1982.	16,57			

1983.	20,78			
1984.	29,64			
1985.	52,07			
1986.	109,19			
1987.	224,12			
1988.	617,08			
1989.	9870,98			
1990.		57432,00		
1991.		96540,00		
1992.		400080,00		
1993.		6316260,00		
1994.		14964,00	19260,00	
1995.		21816,00	26376,00	
1996.		24396,00		38916,00
1997.		28512,00		44016,00
1998.		32172,00		49572,00
1999.		36660,00		54612,00
2000.		39912,00		58428,00
2001.		42492,00		60732,00
2002.		44640,00		64392,00
2003.		47280,00		67476,00
2004.		50076,00		71820,00
2005.		52512,00		74976,00
2006.		55236,00		79608,00
2007.		58092,00		84564,00
2008.		62136,00		90528,00
2009.		63732,00		92532,00
2010.		64116,00		92148,00
2011.		65292,00		93552,00
2012.		65736,00		94500,00
2013.		66.180,00		95268,00
2014.		66.396,00		95436,00
2015.		68.532,00		96660,00
2016.		68.220,00		93024,00
2017.		71.820,00		96660,00
2018.		74904,00		101376,00
2019.		77.484,00		105192,00
2020.		81.156,00		110592,00
2021.		85.548,00		115188,00
2022. procjena				

Izvor: HZMO, WEB

**AKTUALNA VRIJEDNOST MIROVINE,** prema vrijednosti boda iznosi **73,13 kn**, s primjenom od **1.1.2022.god.**, računajući do **30.6.2022.god.**, prema Odluci Upravnog vijeća HZMO-a – objava NN, 26/22 prema kojoj je prethodni iznos povećan za 2,24 % ili za 1,60 kn/bod

Rezimirajući rečeno, AVM za tekuće razdoblje i prethodna razdoblja bila je:

- I-VI/22. = 73,13 kn/bod
- VII-XII/21. = 71,53 kn/bod
- I-VI/21. = 69,81 kn/bod
- VII-XII/20 = 69,42 kn/bod
- I-VI/20. = 68,45 kn/bod
- VII-XII/19 = 67,97 kn/bod

- I-VI/19 = 66,35 kn/bod
- VII-XII/18 = 65,60 kn/bod
- I-VI/18. = 63,88 kn/bod
- VII-XII/17. = 63,29 kn/bod,
- I-VI/17. = 61,99 kn/bod,
- VII-XII/16. = 61,59 kn/bod, i...

\* \* \* \* \*

## BROJ KORISNIKA MIROVINE, KOJI SU ZASNOVALI RADNI ODNOS PREMA ČLANKU 99. ZAKONA O MO, ZA RAD DO ½ PRV

Prikaz broja zaposlenih umirovljenika, korisnika starosne mirovine, do ½ PRV, sa stanjem na dan 31.3.2022. god. – rekapitulacija za RH

Tablica br. 15

Ukupan broj korisnika (UB)	Od muškarci UB	Od žene UB	Indeks (UB iz kol. 1 : UB 31.12. 21.g. (13.226)
1	2	3	4
17.563	10.870 ili 61,89 % UB	6.693 ili 38,11 % UB	116,67

Izvor: HZMO, Središnji ured Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima

Komentar: I. Gabrilo, dipl. iur.

Za 3 mjeseca broj zaposlenih korisnika starosne/prijevremene starosne mirovine, članova obiteljske mirovine, invalidske mirovine, mirovine za dugogodišnjeg osiguranika porastao je za 16,67 % ili za 2.509 korisnika ili cca prosječno 836 korisnika/mjesec.

Najveći broj korisnika, uvjetno rečeno starosne mirovine evidentiran je za djelatnost Trgovine na veliko i malo sa 3.253 korisnika, što u odnosu na ukupan broj daje 18,52 %, zatim za djelatnost Stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti sa 2.811 koja je time bile zastupljena u ukupnom broju svih korisnika sa 16,0 %, zatim za djelatnost Prerađivačke industrije sa 2.436 ili 13,87 % zastupljenosti u ukupnom broju, zatim u Građevinarstvu sa 1.919 ili 10,93 % zastupljenosti u ukupnom broju itd.

U ukupnom broju zaposlenih korisnika starosne mirovine i..., korisnici muškarci bili su zastupljeni sa 10.870 ili 61,89 % ukupnog broja a žene sa 6.693 ili sa 38,11 % ukupnog broja.

Prema u javnosti dostupnim podacima, za predmet ovog članka može se konstatirati da je najveći postotak zaposlenih osoba starijih od 65 godina života u odnosu na ukupan broj zaposlenih zabilježen u R. Island sa cca 50,05 % dok je prosjek EU oko 20 %, a RH 1,11 % u odnosu na ukupan broj zaposlenih u RH (17.563 : 1,582.858)

- nastavljamo izlaganje o broju korisnika starosne mirovine prema novim podacima u odnosu na prethodne podatke

Prikaz broja zaposlenih korisnika starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, invalidske, obiteljske i..., u radnom odnosu do 1/2PRV /mjesec, računajući od 31. 04. 2016.g.

Tablica br 16

Red br.	dan, mjesec i godina	Broj zaposlenih korisnika do ½ PRV	Lančani indeks – tekući mj. prema prethodni
1	2	3	4
1.	30. 04. 2016.	2434	100,00
2.	31. 05. 2016.	2566	105,42
3.	30. 06. 2016.	2707	105,49
4.	31. 07. 2016.	2837	104,80
5.	31. 08. 2016.	2844	100,25
6.	30. 09. 2016.	2861	100,60
7.	31. 10. 2016.	2844	99,41
8.	30. 11. 2016.	2890	101,62
9.	31. 12. 2016.	2874	99,45
10.	31. 01. 2017.	2960	102,99
11.	28. 02. 2017.	3060	103,38
12.	31. 03. 2017.	3170	103,59
13.	30. 04. 2017.	3321	104,76
14.	31. 05. 2017.	3490	105,09
15.	30. 06. 2017.	3635	104,15
16.	31. 07. 2017.	3556	97,83
17.	31. 08. 2017.	3505	98,57
18.	31. 09. 2017.	3672	104,76
19.	30. 10. 2017.	3762	102,45
20.	30. 11. 2017.	3766	100,11
21.	31. 12. 2017.	3776	100,37

22.	31. 01. 2018.	3875	102,62
23.	28. 02. 2018.	4012	103,54
24.	31. 03. 2018.	4147	103,36
25.	30. 04. 2018.	4389	105,83
26.	31. 05. 2018.	4651	105,97
27.	30. 06. 2018	4847	104,21
28.	31. 07. 2018.	4968	102,50
29.	31. 08. 2018.	5003	100,70
30.	30.09.2018.	5035	100,64
31.	31.10.2018.	4985	99,01
32.	30.11.2018.	5063	101,56
33.	31.12.2018.	5138	101,48
34.	31.01.2019.	5514	107,32
35.	28.02.2019.	6229	112,97
36.	31.03.2019.	8269	132,75
37.	30.04.2019.	9425	113,98
38.	31.05.2019.	10.384	110,07
39.	30.06.2019.	10.983	105,77
40.	31.07.2019.	11.558	105,23
41.	31.08. 2019.	11.849	102,52
42.	30.09.2019.	11.690	98,66
43.	31.10.2019.	11.731	100,35
44.	30.11.2019.	11.737	100,05
45.	31.12.2019.	11.807	100,60
46.	31.1.2020.	12.037	101,95
47.	29.2.2020.	12.524	104,05
48.	31.3.2020.	11.904	95,05
49.	30.4.2020.	12.010	100,89
50.	31.5.2020.	12.344	102,78
51.	30.6.2020.	12.895	104,46
52.	31.7.2020.	13.441	104,23
53.	31.8.2020.	13.516	100,56
54.	30.9.2020.	13.208	97,72
55.	31.10.2020.	13.356	101,12
56.	30.11.2020.	13.407	100,38
57.	31.12.2020.	13.226	98,65
58.	31.1.2021.	13.198	99,79
59.	28.2.2021.	13.618	103,18

60.	31.3.2021.	13.800	101,34
61.	30.4.2021.	14.154	102,56
62.	31.5.2021.	14.500	102,44
63.	30.6.2021	15.201	104,83
64.	31.7.2021	15.665	103,05
65.	31.8.2021.	15.824	101,01
66.	30.9.2021	15.846	100,14
67.	31.10.2021.	14.624	92,29
68.	30.11.2021.	14.669	100,31
69.	31.12.2021.	15.054	102,62
70.	31.1.2022.	16.143	107,23
71.	28.2.2022.	16.621	102,96
72.	31.3.2022.	17.563	105,67

Izvor: HZMO, Središnji ured Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima

Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.

U 2022. god., ako usporedimo broj korisnika uvjetno rečeno starosne mirovine (da ne nabrajamo i sve druge grupe korisnika), bilježi značajan rast u odnosu na broj korisnika računajući samo za prosinac 2021.god. Prosječan broj korisnika za navedena 3 mjeseca 2022.god. bio je 16.776 korisnika, što znači u odnosu na broj korisnika za prosinac 2021.god. povećanje za 11,44 % ili za 1.722 korisnika/mjesec.

Uspoređujući samo broj korisnika za ožujak 2022.god. sa istim brojem korisnika za prosinac 2021. god., dobijemo podatak o većem broju korisnika za 16,67 % ili za 2.479 korisnika više.

Ovakav rast broja korisnika mjereno verižnim indeksima zabilježen je samo u siječnju, veljači, ožujku, travnju i svibnju 2019.god.

Pad broja korisnika ili sa neznatnim povećanjem mjereno također verižnim indeksima zabilježen je u mjesecu 8., 9., 10., 11., 12. 2020.god. i siječnju 2021.god.

Povećan broj korisnika, uvjetno rečeno starosne mirovine, odrazio se na povećanje ukupnog broja osiguranika mirovinskog osiguranja, računajući sa novozaposlenim radnicima, kako se javnosti prezentira za cca 42.000 novo zaposlenih.